

Särskilda regler för lydnadstävling

~~Lydnadsträning lär hunden hur den ska bete sig på ett samarbetsvilligt och kontrollerat sätt. Tyngdpunkten bör läggas på att etablera en god kontakt mellan hund och förare och på att förmå hunden att vilja samarbeta och lyda även på avstånd från föraren. Förare och hund ska överlag uppvisa en generellt god relation.~~

Lydnadsträning bygger på samarbete och glädje mellan förare och hund. I lydnadsträning tränas hunden att med mycket små tecken genomföra olika moment både nära och på avstånd från föraren.

formaterade: Teckensnitt:Kursiv

1. Reglernas tillämplighet m.m.

Dessa regler ska tillämpas vid officiella lydnadstävlingar i klubbar inom SKK-organisationen.

Härotöver gäller i tillämpliga delar Svenska Kennelklubbens (SKK:s) stadgar, bestämmelser som utfärdats av myndighet samt kompletterande speciella anvisningar som finns på SBK:s hemsida.

SBK publicerar all nödvändig information om lydnadstävlingar på sin hemsida: regler, delar i lagstiftning som gäller tävlande med djur och införande av djur i landet samt information om anmälningsavgifter och anmälan.

2. Rätt att anordna tävling

Officiella lydnadstävlingar anordnas av klubbar inom SKK-organisationen.

Uppenbart åsidosättande av fastställda regler för lydnadstävlingar kan medföra att arrangör inte ges tillstånd att anordna tävling under viss tid.

3. Ansökan om och redovisning av tävling

Officiell lydnadstävling ska ansökas hos SBK för godkännande och fastställande. Ansökan sker enligt SBK:s anvisningar.

Årets fastställda tävlingsprogram finns i SBK Tävling.

Redovisning av tävling sker enligt anvisningar på SBK:s hemsida samt i SBK Tävling.

a) Dubblerad och delad tävling

Tävling som arrangeras flera dagar inom ett femdagarsintervall och som omfattar samma grupp och klass alla dagarna kan arrangeras som dubblerad tävling.

Detta innebär att en flerdagarsstävling uppdelas i flera tävlingar, men att varje tävling genomförs på en dag och att den tävlande anmäler och betalar för en tävling och får vara beredd att lottas till den ena eller andra tävlingsdagen (eller i värsta fall lottas bort helt). Möjlighet att anmäla och lottas till flera tävlingsdagar finns ej vid dubblerade tävlingar.

Tävling som arrangeras flera dagar i rad med momenten uppdelade mellan dagarna kallas för delad.

Då distrikten insänder sina fastställda tävlingsprogram för kommande år ska det framgå vilka tävlingar som är dubblerade (Du) eller delade (Del).

4. Villkor för deltagande

Lydnadstävling är öppen för alla hundar, vilket innebär även oregistrerade och kryptorchida hundar. Hunden ska ha uppnått 10 månaders ålder senast dagen före tävlingstillfället för att få tävla i startklass. Hunden ska ha uppnått 12 månaders ålder senast dagen före tävlingstillfället för att få tävla i klass 1.

Förare får tävla med flera hundar i samma klass om så är möjligt. För deltagande i klass 1 krävs uppflytningsresultat från startklass. Startklass är öppen för alla hundar som inte har startat i klass 1.

För registrerad hund:

Hunden ska delta i det namn som den är registrerad. Resultat för hund som tävlar under oriktiga anmälningsuppgifter stryks.

För utlandsägd hund ska tävlingsbok medfölja till tävlingen. I de fall dessa krav ej uppfylls kommer erhållna resultat att annulleras. Utlandsägdhund ska vid anmälnings- tidens utgång vara verifierad i SKK-hunddata.

Observera att om en utländsk hund delägs av en person boende i Sverige, måste hunden vara omregistrerad i SKK före anmälnings- tidens utgång.

För oregistrerad hund:

Oregistrerad hund ska inneha en tävlingslicens (TAVLIC) utfärdad av SKK. TAVLIC-numret ska anges vid anmälan.

4.1 Löptikar

Löptikar får generellt inte delta. Löptikar får däremot delta om arrangören så meddelar. Löptikar måste dock alltid starta sist. De ska hållas borta från tävlingsområdet eller vistas på av arrangören anvisat område tills alla andra hundar har genomfört sina moment.

4.2 Medlemskap

Föraren ska vara medlem i klubb inom SKK-organisationen eller erkänd utländsk kennelklubb.

Förare bosatt i Sverige, får under en och samma tävlingssäsong (= kalenderår) representera endast en klubb i SBK. Undantag gäller dock för förare, vars medlemskap upphör under säsongen. Vid förnyelse av detta kan byte av klubb ske.

5. Hinder för deltagande

Se även ”Allmänna regler för utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar” i början av dessa regler.

Förare/ägare till hund som deltar i tävling får ej tjänstgöra som funktionär i den klass som hunden deltar.

6. Dispenser för föraren

Person med kronisk sjukdom eller skada kan ansöka om dispens att få tävla med särskilda villkor. Dispens från Svenska Brukshundklubben ska visas för arrangören. För mer information om dispenser se SBK:s anvisningar.

formaterade: Teckensnitt:(Standard) Times New Roman, 14 pt, Fet

7. Anmälan och avgifter

Anmälan till officiell tävling och SM görs enligt SBK:s anvisningar som finns på hemsidan. De tävlande får all nödvändig information om tävlingen i ett PM.

Regler kring återbetalning finns i SBK:s anvisningar.

8. Protest

Förare som anser sig ha behandlats orättvist kan söka upprättelse genom att avge protest till arrangören/~~huvudtävlingsledaren~~/tävlingsledaren.

- Protest kan inte lämnas mot domslut.
- Resultat kan ändras endast i följande fall:
  - om fel av teknisk art blivit begånget, till exempel om hunden felaktigt deltagit i viss klass utan att vara berättigad därtill
  - om hunden inte haft rätt att delta enligt gällande regler

Protesten ska muntligen framföras till arrangören/tävlingsledaren senast 5 minuter efter sista start i den aktuella klassen och sedan skriftligen lämnas in till arrangören/tävlingsledaren på härför avsedd blankett senast 30 minuter efter avslutad klass.

Protest behandlas av arrangör/~~huvudtävlingsledaren~~ och huvuddomaren/domaren i samverkan, beslut fattas av huvuddomaren/domaren.

Protesten ska avgöras innan provet är slut. Avslagen protest ska skriftligen motiveras. Klagande som inte låter sig nöja med huvuddomarens/domarens beslut kan besvara sig hos SBK:s Förbundsstyrelse (FS). Besvär ska skriftligen vara FS tillhanda senast en vecka efter det att den klagande fått del av domarens beslut.

9. Regler m.m.

Det åligger arrangören att hålla dessa regler samt övriga anvisningar för lydnadstävlingar tillgängliga på tävlingsplatsen.

10. Kontroller

Arrangör är skyldig att kontrollera

- att hund är ID-märkt genom stickprov
- att hunden är vaccinerad enligt gällande bestämmelser ska alltid kontrolleras
- att föraren har giltigt medlemskap ska alltid kontrolleras

~~Tävlande, som ej kan styrka medlemskap inom SKK-organisationen genom att uppvisa giltigt medlemskort, ska erlägga en extra avgift om 10 kronor, vilken tillfaller arrangören.~~

Det åligger ~~sådan~~ tävlande som inte kan styrka medlemskap inom SKK-organisationen att, inom tre dagar efter tävlingstillfället, hos arrangören styrka sitt medlemskap. Sker inte detta, ska resultatet strykas.

11. Betygsskala

Bedömningen sker med betygsättning enligt skalan: 0 (inte godkänd) -5-5½-6-6½-7-7½-8-8½-9-9½-10.

Betyget multipliceras med för varje moment angiven koefficient. Domaren ska i bedömningsprotokollet anteckna anledningen till betyg som understiger 10. Öppen synlig bedömning är obligatorisk i samtliga klasser.

I startklass ska också domaren kommentera bedömningen muntligt om den tävlande så önskar efter tävlingen.

12. Användandet av gula och röda kort

~~Gula och röda kort används endast i klass 3. Det gula kortet innebär en varning. Domaren kan ge en varning baserat på förarens eller hundens agerande. Om domaren visar gult kort så medför det att 10 poäng dras av från ekipaget's slutpoäng. Om domaren visar gult kort två gånger så medför det diskvalificering av ekipaget. Rött kort innebär diskvalificering.~~

Användandet av gult/rött kort på tävlingar med flera domare:

1) Två eller flera domare i separata ringar

- ~~• När två domare dömer i separata ringar (olika moment) så medför ett rött kort (det första som visas) att ekipaget diskvalificeras.~~
- ~~• Om en domare har visat gult kort, t.ex. i den första ringen, så ska de andra domarna (andra eller tredje domaren) inte informeras om detta. Alla domare dömer oberoende. Det gula kortet noteras och om ett gult kort visas av ytterligare en domare (andra eller tredje domaren) så noteras även detta. Domaren informeras om att ekipaget redan har fått ett gult kort och att ekipaget därmed diskvalificeras. Två gula kort som utdelats av samma domare leder naturligtvis till diskvalificering.~~

2) Två eller flera domare i samma ringar

~~Om en domare vill varna (gult kort) eller diskvalificera (rött kort) en tävlande så ska han/hon informera övriga domare och frågan ska avgöras av samtliga domare tillsammans. Det är företrädesvis huvuddomaren (ordförande i domarteamet) som visar kortet, om han/hon befinner sig i ringen.~~

13.12. Lydnadsdomare

Lydnadsdomare auktoriseras av SBK. Lydnadsdomare av andra klass äger rätt att döma startklass, klass 1 och 2. Lydnadsdomare av första klass äger rätt att döma samtliga lydnadsklasser.

Lydnadsdomare auktoriserad i Sverige ska vara medlem i klubb inom SKK-organisationen.

Anlitas en utländsk domare (som är auktoriserad i ett annat land än Sverige) krävs tillstånd från domarens hemland via SKK.

Domare som inte dömt lydnadstävling under föregående kalenderår äger inte rätt att döma lydnadstävling förrän förnyad prövning av kompetens skett enligt SBK:s bestämmelser.

Domare som inte deltagit vid regional/central domarkonferens under de senaste två föregående kalenderåren äger inte rätt att döma lydnadstävling förrän förnyad prövning av kompetens har skett enligt SBK:s bestämmelser. Domare får inte tävla i någon klass på tävlingen där domaren själv dömer. Domare till officiella lydnadstävlingar inom SBK kallas till tjänstgöring genom distriktets försorg.

[Domare ska varje år genomföra ett webbaserat kunskapstest \(för mer information se SBK:s anvisningar\).](#)

14.13. Huvudtävlingsledare och auktoriserad tävlingsledare

~~En huvudtävlingsledare ska utses för tävlingen. Huvudtävlingsledaren är ansvarig för det praktiska upplägget av tävlingen och måste ha lämpliga kvalifikationer.~~

Tävlingsledare för lydnadstävling auktoriseras av SBK. En auktoriserad tävlingsledare ska kommendera momenten i klass 2 och 3. Detta rekommenderas även för startklass och klass 1. Tävlingsledare för lydnadstävling auktoriserad i Sverige ska vara medlem i klubb inom SKK-organisationen. Detta rekommenderas även för startklass och klass 1.

Tävlingsledare får inte delta i den klass där hen själv tjänstgör.

Om utländska tävlande deltar i tävlingen så rekommenderas att man kommer överens om ett gemensamt språk för kommenderingen innan tävlingen börjar. I internationell klass 3 måste tävlingsledaren kunna kommendera på engelska eller annat språk som man kommer överens om.

Auktoriserade tävlingsledare som inte tjänstgjort under lydnadstävling eller deltagit vid regionala/centrala tävlingsledarkonferenser under de senaste två föregående kalenderåren äger inte rätt att tjänstgöra på lydnadstävling förrän förnyad prövning av kompetensen har skett enligt SBK:s bestämmelser.

Om momenten delas upp och döms av två eller fler domare så ska det finnas motsvarande antal tävlingsledare. Det ska finnas minst en tävlingsledare per ring.

15.14. Tävlingssekreterare och övriga funktionärer

Tävlingssekreterare auktoriseras av SBK. Tävlingssekreterare auktoriserad i Sverige ska vara medlem i klubb inom SKK-organisationen.

Tävlingssekreterare får inte ej delta i den klass där hen han/hon själv tjänstgör.

Övriga funktionärer som tjänstgör på tävling behöver inte ej vara auktoriserade, de ska dock vara medlemmar i klubb inom SKK-organisationen samt förtrogna med relevanta bestämmelser och regler. För samtliga kategorier av funktionärer gäller att de ska efterleva de etiska regler och riktlinjer som formulerats i dokumentet Etisk policy för prov och tävling inom Svenska Brukshundklubben.

Funktionär får inte ej delta i den klass där hen han/hon själv tjänstgör.

16.15. Tävlingsledningens ansvar för tävlingen

Lydnadstävling leds av den för dagen utsedda domaren respektive tävlingsledaren. Om det är fler än en domare på tävlingen så utses en av dem till huvuddomare och ordförande för domargruppen.

Om det uppstår incidenter under tävlingen som inte täcks av dessa regler och riktlinjer, är det domaren (eller domargruppen ledd av huvuddomaren) som avgör hur incidenten ska hanteras eller utvärderas.

17.16. Förarens skyldigheter och hundens utrustning

Förarens skyldigheter som tävlande börjar när hen han/hon kommer till tävlingsområdet och slutar efter den slutliga prisutdelningen. Förare ska följa dessa regler och riktlinjer samt regler utgivna av SKK och SBK. Föraren förväntas uppträda väl mot tävlingsledning, funktionärer och övriga tävlande.

Domaren kan diskvalificera en förare från tävlingen om hen han/hon inte följer reglerna eller uppträder på ett opassande sätt. **Förarna ska anmäla sig i sekretariatet senast 30 minuter före tävlingen börjar.**

Det är förbjudet att bestraffa hunden.

Stackel, elhalsband eller annan tvingande utrustning som till exempel munkorg, är förbjudna. Dessa restriktioner gäller under hela tävlingen. Täckan, skynken, selar, regntäckan, skor, strumpor, bandage eller lindor, på hunden är förbjudna under momenten.

Föraren ska ha hunden på sin vänstra sida under och mellan momenten. Om föraren har ett fysiskt hinder eller handikapp så kan hen han/hon tillåtas ha hunden på sin högra sida under och mellan momenten. Den tävlande måste få detta godkänt av aktuell domare/ överdomare innan tävlingen börjar. Alla inblandade domare måste informeras om detta och komma överens om vilken inverkan det har på bedömningen av momenten. Ett särskilt anpassat upplägg måste motiveras och det får inte orsaka störningar för andra hundar eller tävlande.

Om till exempel en förare sitter i rullstol så bör hen han/hon placeras längst ut vid gruppmomenten så att andra hundar inte passeras

18.17. Hundens beteende/diskvalificering

En hund som vid något tillfälle under tävlingen (före, under, eller efter sitt eget framförande) biter, försöker bita, attackerar eller försöker attackera människor eller andra hundar, diskvalificeras från tävlingen. Resultatet stryks även om hunden redan har genomfört alla moment. Om det händer under en tvådagarsstävling så gäller diskvalificeringen även den andra dagen och hunden får alltså inte tävla.

Incidenten ska rapporteras för oacceptabelt beteende enligt punkt 5 i SKK:s ”Allmänna regler för utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar” samt antecknas i hundens tävlingsbok (gäller internationell klass 3).

19.18. Övriga regler

Förare får inte, utan tillstånd från tävlingsledaren eller domaren, beträda tävlingsringen med sin hund när ringen har färdigställts för tävling.

Gruppmoment

formaterade: Teckensnitt:Fet

I gruppmomenten i klass 1 (moment 10) och klass 2 (moment 9) bör det vara minst 3 hundar men inte fler än fyra hundar, med undantaget för om det är endast totalt 5 startande i klassen då alla kan sättas/läggas samtidigt. Om det är färre än tre anmälda i klass 1 och 2 och där arrangören inte kan tillhandahålla stand-in hundar, kan gruppmomenten i undantagsfall utföras med en eller två hundar. Detta är endast i **undantagsfall** då momenten är ett gruppmoment.

Stand-in hundar

Om arrangören har tillgång till säkra hundar kan dessa användas i gruppmomentet för att det skall bli minst tre hundar. Förare och hundar ska vara väl förberedda för uppgiften. Förarna till stand-in hundarna kan stå kvar hos sina hundar med dessa kopplade under hela momentet. Domaren avgör hur momentet ska gå till om stand-in hundar ska delta.

Information

Arrangören ska i form av ansvarig tävlingsledare informera tjänstgörande lydndsdomare om ovanstående undantag kommer att tillämpas.

20.19. Störande hund vid gruppmoment

Hund som vid gruppmoment, utan att själv vara provocerad, lämnar sin plats och utan aggression närmar sig en annan hund ska rapporteras (undantaget om hunden direkt går till sin förare). Domaren är skyldig att rapportera och rapporten insänds via arrangören till SBK på fastställt formulär tillsammans med redovisningen av tävlingen. SBK kan, grundat på en eller flera insända rapporter, besluta om förbud för hund att delta i tävling där gruppmoment förekommer.

21.20. Lydnadsdiplom/championat

Klass	Beteckning	Kriterier
Startklass	LD Startklass	Tre <u>1:a pris uppflyttningsresultat</u> i startklass
Klass 1	LD 1	Tre 1:a pris i klass 1
Klass 2	LD 2	Tre 1:a pris i klass 2

Lydnadsdiplom kan även tilldelas oregistrerad eller kryptorchid hund.

Praktiskt arrangemang samt utrustning

Upplägg, antal deltagare, storlek på ringen, samt nödvändig utrustning.

1. Tävlingsens uppläggning

Domaren (huvuddomare, överdomare, ordförande i domargruppen) har rätt att, efter att ha konsulterat tävlingsledningen, bestämma i vilken ordning momenten ska utföras och hur de ska grupperas. Dock ska gruppmoment i klass 1 och 2 alltid utföras som sista moment. Ordningen ska vara densamma för samtliga deltagare.

2. Tid avsatt för domare samt antal deltagare

Tävlingen ska planeras så att domaruppdraget inte tar mer än ca 8 timmar per dag. Arrangören ska vid planering av tävlingen planera för pauser för domare och funktionärer.

Det bör noteras att den tid som krävs för att döma ett visst antal hundar beror på uppläggningsmomenten, tävlingsledaren, domaren och de ekipage som deltar i tävlingen.

Ungefärliga tider för bedömning:

- Startklass och Klass 1
Det rekommenderas att en domare inte dömer fler än ca 30 hundar per dag i startklass och klass 1.
- Klass 2 och 3
Det rekommenderas att en domare inte dömer fler än ca 25 hundar per dag i klass 2 och 3.

Om fler än en domare är utsedda till tävlingen ska varje domare döma de moment hen han/hon tilldelats för samtliga tävlande. I detta fall kan antalet startande vara fler.

3. Storlek på lydnadsringen

Storleken på lydnadsringen vid en inomhustävling bör vara minst 20 x 30 m i klass 2 och 3. Vid utomhustävling är det önskvärt att ringen är åtminstone 25 x 40 m. I startklass och klass 1 kan ringen vara något mindre. Ringen kan också vara mindre om momenten är uppdelade på två eller flera ringar och de moment som kräver mindre yta grupperas tillsammans. Lydnadsringens hörn ska vara tydligt markerade. Det är upp till domaren att avgöra om ringen är tillräckligt stor eller inte.

4. Utrustning

Det är tävlingsledningens ansvar att på tävlingsplatsen tillhandahålla nedan beskrivna utrustning, regler och riktlinjer, samt andra nödvändiga instruktioner.

Hinder:

Ett hinder med brädor, ca 1m brett och justerbart i höjd från ca 10 till ~~50~~ 70 cm i 10 cm-intervaller ska finnas. Hindret ska även ha en bräda som är 5 cm. Hinderstolparna ska vara ca 1 m höga. I motsats till agilityhinder så ska inte detta hinder ha infångare/täckta hinderstolpar. Ett sådant hinder behövs i alla klasser.

Ett öppet hinder, ca 1 m brett, och justerbart i höjd från ca 10 till 70 cm. Hinderstolparna ska vara ca 1 m höga. Hindret ska vara konstruerat så att det bara är en bom, ca 5 cm i diameter, på den angivna höjden och så att hindret är öppet under bommen, förutom den sammanbindande stödjande stången längst ned. Det ska finnas hållare enbart för själva bommen och de ska vara konstruerade så att hunden kan riva bommen oavsett vilket håll den hoppar ifrån. Hållarna ska vara lätt konkavt formade så att bommen inte kan blåsa ner av vinden. Täckta hinderstolpar får inte användas. Detta hinder behövs i klass 3 som tillägg till det ovan angivna hindret.

Se figurer som beskriver hindret i bilaga 1.

Lämpliga apportföremål:

- Tre uppsättningar av träapporter som samtliga ska vara utformade så att de kommer upp en bit från marken. Utrymmet mellan apportens grepp och marken ska inte vara mindre än cirka 4,5 cm för stora apporter, 3,5 cm för medelstora apporter samt 2,5 cm för små apporter. Apporterna ska vara väl synliga mot underlaget. Varje uppsättning ska innehålla 3 st apportbockar av samma storlek för klass 3. För klass 2 behövs bara två träapportbockar per uppsättning. Varje uppsättning ska variera i storlek och vikt så att de passar raser av olika storlekar, d.v.s. små, mellanstora och stora raser. Den största apportbocken bör inte väga mer än ca 450 g. Föraren har dock rätt att välja vilken storlek hen/han/hon vill använda.
- Metallapporter i tre olika storlekar där den största inte bör väga mer än ca 200 g. Storleken på de tillgängliga metallapporterna ska motsvara storleken på raser (små – mellanstora – stora). Föraren har dock rätt att välja vilken storlek han/hon vill använda.
- Träföremål av storleken ca 2 cm x 2 cm x 10 cm krävs för klass 2 och 3. I klass 2 är antalet föremål 6 x antalet startande hundar.
- I klass 2 är antalet föremål 6 x antalet startande hundar
- I klass 3 är antalet föremål 8 x antalet startande hundar

Övrig utrustning:

- Domarblock för att visa upp vilka betyg som ges.
- Skyltar som visar positionerna i fjärrdirigering (text eller figur), alternativt en elektrisk skylt.
- Tejp, sprayfärg, krita eller liknande märkningsmaterial för att märka ut rutor, cirklar samt start- och slutpunkter.
- Tillräckligt antal koner eller annan typ av markörer för att markera till exempel start- och slutpunkt för moment (vid behov) och punkter för vissa utföranden t.ex. vändningspunkter. Koner/markörer ska vara ändamålsenliga. I val av storlek, synlighet och färg bör beaktas deras funktion, det vill säga om de är menade för hunden, föraren, domaren eller tävlingsledaren. Till exempel så ska konerna som markerar rutan vara cirka 15 cm höga. Punkten där hunden ska stanna i moment 6 i klass 3 kan markeras med en mycket liten markör (t.ex. en liten platta) 10 cm i diameter, eller en kvadrat, max 10x10 cm, och punkten där hunden ska stanna i moment 7, klass 3, ska markeras med en kon som är cirka 15 cm hög.

formaterade: Teckensnitt:(Standard) Times New Roman, 12 pt

Version 1.2

- ~~Det ska finnas en kon som är ca 40 cm hög för klass 1 (moment 9), och en ca 40 cm hög kon för klass 3 (moment 8).~~
- Det ska finnas 3-6 koner eller en tunna till moment 1.7 och 2.8. Konerna/tunnan ska vara cirka 40-50 cm höga. Tunnans diameter ska vara cirka 70-80 cm och gruppen med de 3-6 konerna ska täcka ungefär samma yta. Med andra ord blir ytan som täcks ungefär 0,4-0,5 kvadratmeter.

Formaterat: Punktlista + Nivå: 1 + Justerad vid: 0,63 cm + Indrag vid: 1,27 cm

Priser och uppflyttningar

Startklass

~~1:a pris~~ ~~Uppflyttningsresultat~~	160 – 200 poäng
~~2:a pris~~ ~~Godkänd~~	~~120~~ 140 – under 160 poäng
~~3:e pris~~	~~100~~ – under 140 poäng

Klass 1–2

1:a pris	256 – 320 poäng
2:a pris	224 – under 256 poäng
3:e pris	192 – under 224 poäng

En hund som har erövrat ~~uppflyttningsresultat respektive~~ 1:a pris i en klass har rätt att tävla i nästa klass.

~~Uppflyttningsresultat~~ 1:a pris i startklass är obligatorisk för start i klass 1.

Det är tillåtet att starta i en klass så många gånger man önskar även om hunden har erövrat ~~uppflyttningsresultat respektive~~ 1:a pris.

Om en hund en gång har startat i en viss klass, får den inte längre starta i en lägre klass. Färgerna för lydnadsrosetter är traditionellt svart – röd – gul.

Om två eller flera hundar får samma slutresultat och om det är önskvärt att ha en slutlig segrare, t.ex. vid SM, så ska poängen för moment 3, 5 och 6 läggas ihop. Om resultatet fortfarande blir detsamma ska dessa tre moment göras om.

Moment och koefficienter

Startklass

	Moment	Koeff.
1	Följsamhet	4
2	Inkallning	3
3	Sitt under marsch	3
4	Apportering	3
5	Fjärrdirigering	2
6	Hopp över hinder	2
7	Helhetsintryck	3
	Totalt	20

Klass 1

	Moment	Koeff.
1	Fritt följ	~~4~~ 3
2	~~Ställande~~ Stå, sitt eller ligg under marsch	~~4~~ 3
3	Inkallande	3
~~4~~	~~Sittande eller läggande under marsch~~	~~2~~
~~4~~ 5	Sändande med läggande	~~4~~ 3
~~5~~ 6	Hopp med Apportering	4
~~6~~ 7	Fjärrdirigering	~~4~~ 3
~~8~~	~~Inkallande med hopp över hinder~~	~~3~~
~~7~~ 9	Sändande runt ~~koner/tunna en kon~~	3
~~8~~ 10	Sittande i grupp i 1 minut, hunden i koppel, ~~förare inom synhåll~~	~~3~~ 2
~~9~~ 11	Helhetsintryck	3
	Totalt	32

Klass 2

	Moment	Koeff.
1	Fritt följ	~~4~~ 3
2	Ställande och/eller sättande och/eller läggande under gång	3
3	Inkallande med ställande	~~3~~ 4
4	Sändande med läggande och inkallande	4
5	Apportering med dirigering	3
6	Vittringsprov och apportering	~~3~~ 4
7	Fjärrdirigering	4
~~8~~	~~Hopp över hinder och apportering av metallföremål~~	~~3~~
~~8~~	~~Sändande runt koner/tunna, position, apportering och hopp~~	~~4~~
9	Platsliggning i grupp i 2 minuter, förare inom synhåll	2
10	Helhetsintryck	2
	Totalt	32

Generella anvisningar för utförande och bedömning av moment

Dessa anvisningar ska följas i alla moment såvida inte annat anges i beskrivningen av momenten.

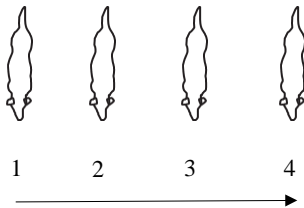
Utförande av momenten

1. Domaren har rätt att välja i vilken ordning momenten utförs. Ordningsföljden ska dock vara densamma för alla tävlande. Gruppmomenten ska dock alltid utföras sist i klass 1 och 2.
- ~~2.~~ ~~Momenten börjar och slutar med hunden i utgångsposition. Utgångsposition definieras som att hunden sitter vid förarens vänstra sida.~~
- ~~3.~~ ~~2.~~ Föraren går i vanlig marsch i alla moment utom fritt följ. Fritt följ kan även inkludera långsam marsch respektive språngmarsch beroende på klass.
- ~~4.~~ ~~3.~~ Alla moment börjar när tävlingsledaren har visat föraren och hunden till startpunkten och hunden sitter i utgångsposition och tävlingsledaren har meddelat "momentet börjar". Alla moment slutar när hunden är i utgångsposition och tävlingsledaren meddelar "momentet slut". Utgångsposition definieras som att hunden sitter vid förarens vänstra sida.
- ~~5.~~ ~~4.~~ Föraren ska kommendera sin hund till utgångsposition vid startpunkten och ska vara redo att starta momentet utan dröjsmål. Toleransen kan vara något högre i startklass och klass 1 än i klass 2 ~~och 3~~, där föraren ska ha sin hund i utgångsposition och påbörja momentet kort efter att man har kommit till startpunkten.
- ~~6.~~ ~~Alla moment slutar när tävlingsledaren meddelar "momentet slut".~~
- ~~7.~~ ~~5.~~ I alla moment, såvida inte annat anges i beskrivningen av momenten, ska föraren följa tävlingsledarens instruktioner om när hen han/hon får kommendera hunden i alla delar av momentet, även om det inte har systematiskt beskrivits för alla moment. Om föraren inte gör det leder det till 2-3 betygsenheters neddrag.
- ~~8.~~ ~~6.~~ Det är upp till föraren att avgöra om hen han/hon vill ge ett andra kommando och när hen han/hon vill ge det.
- ~~9.~~ ~~7.~~ De kommenderingar som är angivna för tävlingsledaren i dessa regler är bara exempel. Det är viktigt att kommenderingen är tydlig för förarna.
- ~~10.~~ ~~8.~~ Det är inte tillåtet att peka ut eller visa platser eller riktningar för hunden före moment, vid startpunkten, eller under moment (annat än de som är relaterade till det pågående momentet, om sådana är tillåtna). Detta leder till att momentet underkänns. I dirigeringsmoment får föraren inte visa riktningar eller vidröra hunden vid startpunkten efter att momentet börjat. Detta leder till att momentet underkänns.
- ~~11.~~ ~~9.~~ I startklass & klass 1 får föraren gå in i ringen med hunden kopplad. Under hela tävlingsprogrammet, där momenten utförs utan koppel, måste föraren förvara kopplet utom synhåll för hunden. Det är också tillåtet att lämna kopplet till tävlingsledaren eller utanför lydnadsringen. Föraren får sätta på kopplet på hunden igen när tävlingsmomenten är över och det är dags att lämna ringen.
- ~~12.~~ ~~10.~~ I klass 2 ska föraren gå in i ringen med hunden okopplad. Under hela tävlingsprogrammet måste föraren förvara kopplet utom synhåll för hunden. & 3 måste föraren Det är också tillåtet att lämna kopplet till tävlingsledaren eller utanför

lydnadsringen. Detta gäller för samtliga moment. Föraren får sätta på kopplet på hunden igen när ekipaget har lämnat ringen.

- 13.11. Hunden ska befinna sig vid förarens vänstra sida mellan momenten. Den behöver inte gå i fotposition och vara under kommando men den ska vara bredvid föraren och under kontroll. Om det av någon anledning blir en fördröjning mellan momenten så är det tillåtet att lägga ner hunden, men den får inte kallas in från den positionen för att fortsätta med momenten.
- 14.12. Föraren ska röra sig normalt längs raka linjer. Obestämda eller tveksamma rörelser, överdrivna gester, signaler eller kroppsspråk, och onaturliga rörelser med armar och ben ger betygsavdrag. Vändningar och helomvändningar ska vara 90 grader respektive 180 grader och efter helomvändningar ska föraren återvända till sin ursprungliga linje.
- 15.13. I moment där hunden ska passeras så ska avståndet mellan hund och förare vara ca 0,5 m. Föraren får passera hunden på valfri sida, såvida det inte har specificerats i momentet.
- 16.14. Riktningarna höger och vänster (t.ex. i apportionering med dirigering) definieras från förarens utgångspunkt, d.v.s. föraren riktar åt sin höger- eller vänstersida när hen/han/hon dirigerar hunden vid startpunkten.

I gruppmomenten är riktningen dock från vänster till höger när man står framför de uppradade hundarna, riktad mot hundarna. 1= vänster..... 4=höger (se skiss)

15. Föraren får inte vidröra, smeka/klappa eller på annat sätt uppmuntra hunden under momenten. Detta leder till att momentet underkänns. Detta är däremot tillåtet efter varje avslutat moment, då föraren med stor glädje, beröm och klappar får uppmuntra sin hund.
- 17.16. Fall av överdriven uppmuntran (exempelvis lek eller bus, hopp i famn, slalom mellan förarens ben etc) leder i startklass – klass 2 till betygsneddrag i helhetsintrycket.
- 18.17. Godisbitar eller leksaker som till exempel bollar är inte tillåtna i ringen, varken under eller mellan momenten. Om domaren upptäcker att en tävlande har eller använder godisbitar eller leksaker i ringen så diskvalificeras den tävlande.
- 19.18. I dirigeringsmoment får föraren inte visa riktningar eller vidröra hunden vid startpunkten, även innan momentet börjat. Detta leder till att momentet underkänns. ”Handtarget” är dock tillåtet en gång på startpunkten innan momentet startat. Det ska genomföras snabbt och får inte ge intryck av att visa riktningar. Det ska vara hunden som rör vid förarens handflata och inte föraren som rör vid hunden.
20. Föraren får med stor glädje, beröm och klappar uppmuntra sin hund efter avslutat moment.

- ~~21. I fall av överdriven uppmuntrande exempelvis lek eller bus, hopp i famn, slalom mellan förarens ben etc. kan domaren ge en första varning och:
I klass 1 & 2 noteras detta beteende i helhetsintrycket~~
- ~~22.19. Domaren har rätt att avbryta ett moment om föraren inte har kontroll på hunden, hunden visar oförmåga eller ovilja att genomföra det. Momentet underkänns därmed.~~
- ~~23. Domaren har rätt att avstänga en hund från fortsatt deltagande om den verkar vara ur form eller om den uppträder störande med ihållande skällande eller gnällande.~~
- ~~24. Om hunden skäller eller gnäller under ett moment påverkar det betyget.~~
- ~~25. Om hunden skäller eller gnäller både under och mellan moment, kan domaren ge en första varning och:
I klass 1 & 2 noteras detta beteende i helhetsintrycket~~
- ~~26. Höjden på hinder ska inte vara högre än hundens mankhöjd och hinderhöjden anpassas följaktligen därefter.~~

Fritt följ

- ~~27. I samtliga klasser utförs fritt följ utan koppel.~~
- ~~28.20. Den okopplade hunden ska villigt följa föraren, gåendes vid förarens vänstra sida, med bogen i höjd med förarens vänstra knä och följa föraren i en parallell linje. Föraren ska röra armar och ben/fötter på ett naturligt sätt under momenten.~~
- ~~29.21. I fritt följ kan föraren välja att göra helomvändningar (180 graders vändning) antingen till höger eller till vänster. "Tyska vändningen" är lika acceptabel (hunden gör en snäv cirkel runt föraren på höger sida). Vid helomvändning ska föraren återvända till ungefär samma linje som ~~hen han/hon~~ kom ifrån.~~
- ~~30.22. Vändningar åt höger och vänster under fritt följ ska vara räta vinklar (90 grader). Före sväng bör föraren inte vrida på huvudet och/eller axlarna. Andra kroppssignaler eller signaler med ben/fötter är inte heller tillåtet.~~
- ~~31.23. Kommandot "fot" får användas vid varje start, vid tempoväxlingar och vid stegförflyttningar i olika riktningar samt vid vändningar och helomvändningar från halt.~~
- ~~32.24. När föraren stannar ska hunden omedelbart och utan kommando inta utgångsposition.~~
- ~~33.25. Fritt följ baklänges ska starta från utgångsposition (en halt) och sluta i utgångsposition. Detta gäller för den längre ~~sträckan sträckorna~~ i klass 2 ~~och 3~~.~~

Kommandon och handtecken

- ~~34.26. Kommandoorden som anges här är rekommendationer. Andra tillräckligt korta ord är också ~~tillåtna~~ ~~accepterade~~ kommandon.~~
- ~~35.27. Kommandot "fot" får användas vid varje start och kommandot "stanna kvar" får användas i moment där föraren lämnar hunden eller vänder sig ifrån hunden.~~
- ~~36.28. Muntliga kommandon måste användas i alla moment och ska vara distinkta. Domaren ska ha möjlighet att tydligt höra kommandon som ges till hunden. Överdrivet höga kommandon är dock inte en fördel och kan leda till betygsneddrag. I vissa moment är det tillåtet att använda handtecken tillsammans med det muntliga kommandot och dessa ska då ges samtidigt. I de moment där handtecken är tillåtet står det i momentbeskrivningen. När handtecken används ska de vara korta och inte pågå längre än ett muntligt kommando och de får inte innehålla några andra kroppssignaler. En eller två händer får användas vid inkallning med ställande och vid fjärrdirigering.~~

~~Det är bara tillåtet att använda en hand när man dirigerar hunden. Kommandon innebär muntliga kommandon. Vid vissa tillfällen kan handtecken ersätta ett muntligt kommando eller ges samtidigt som ett muntligt kommando. Om så är fallet anges det i beskrivningen av momentet. När handtecken används ska de vara korta och inte pågå längre än ett muntligt kommando och de får inte innehålla några andra kroppssignaler. En eller två händer får användas. I moment där muntliga kommandon eller handtecken får användas, måste föraren informera domaren innan momentet börjar om handtecken kommer att användas. Detta är dock inte nödvändigt om både muntliga kommandon och handtecken är tillåtna.~~

~~37.29.~~ Begreppet kroppsspråk innebär att röra sin kropp (inte nödvändigtvis ta steg), vrida eller vända på kroppen, huvudet eller axlarna såväl som att ge signaler med benen/fötterna. Detta leder till mer eller mindre stort betygsneddrag beroende på situationen och hur överdrivet kroppsspråket är.

~~38.30.~~ Handtecken vid kvarlämnande är aldrig tillåtna när hunden är vid sidan av föraren i utgångsposition. ~~Detta Om det sker~~ leder ~~det~~ till kraftigt neddrag, 2–4 betygsenheter beroende på styrka, situation och varaktighet. Om handtecknet kombineras med kroppssignaler blir betygsneddraget ännu kraftigare.

~~39.31.~~ I moment där hunden dirigeras, eller behöver omdirigeras, är det tillåtet att använda handtecken samtidigt som ett muntligt kommando när hunden befinner sig på avstånd. Detta indikeras i respektive moment av hakparanteser [ ]. Sådana moment eller delar av moment är: springa runt en kon, sändande till en cirkel eller ruta, samt dirigering/sändande för att apportera korrekt föremål.

Ett kompletterande handtecken ska inte innebära betygsneddrag, det sker endast för extra kommandon eller omdirigeringskommandon.

Inkallnings- och apporteringsmoment

~~40.32.~~ Hundens namn får användas tillsammans med kommando vid inkallningsmoment/ inkallningssituationer. Namnet och kommandot måste ges tätt tillsammans så att de inte ger intryck av att vara två separata kommandon. Det är också tillåtet att använda enbart hundens namn.

~~41.33.~~ I inkallnings- och apporteringsmoment kan hunden antingen komma direkt in till utgångsposition eller så kan den sätta sig framför föraren först. Om hunden sätter sig framför föraren måste den, på kommando (efter instruktion från tävlingsledaren) snabbt inta utgångsposition och röra sig tätt in på föraren. Detta gäller även vid hopp över hinder. Hund som sitter framför föraren ska sitta i tre sekunder innan tävlingsledaren kommenderar utgångsposition.

~~42.34.~~ I inkallnings- och apporteringsmoment behöver domaren inte veta om det var meningen att hunden skulle inta utgångsposition direkt eller först stanna framför föraren. Maxbetyg kan ges om momentet utförs korrekt, oavsett vilken sorts ingång som var avsedd.

~~43.~~ Om en apportbock oavsiktligt kastas så att den hamnar på en otillfredsställande plats (studsar utanför ringen, till en plats där den inte kan nås eller hamnar på för kort sträcka), måste den kastas om.

~~44.35.~~ Det är inte tillåtet att låta hunden hålla i föremålet/apportbocken innan momentet. Om det sker i startklass är maxbetyg 5, i klass 1 och 2 underkänns

~~momentet. Om detta händer är maxbetyget i klass 1: 5 (fem), i klass 2 & 3 underkäns momentet.~~

45.36. Föraren har rätt att välja storlek på apportbock.

Bedömning av momenten

46.37. Bedömningen av ett moment börjar när föraren har intagit sin plats vid startpunkten med hunden i utgångsposition och tävlingsledaren meddelar "momentet börjar". Bedömningen slutar när tävlingsledaren meddelar "momentet slut".

47.38. Alla avvikelser från idealutförandet ska leda till betygsneddrag: alla extra kommandon, dubbelkommandon, kroppssignaler, avvikelser från utgångsposition och avvikelser från parallella linjer osv.

~~48. Det är viktigt att hunden är glad och villigt lyder kommandona.~~

49.39. Hänsyn ska tas till rasen/individens vid bedömning av hastighet. Idealhastigheten är inte densamma för alla raser. När en hund reagerar på kommandona omedelbart och villigt, rör sig rastypiskt, håller sitt tempo och visar intresse i det den gör ska hunden tilldelas högsta betyg om den inte gör några misstag som leder till betygsneddrag.

~~När hunden utför ett kommando, t ex stoppkommando, utvärderas sträckan som hunden rört sig efter att kommandot getts. Att mer tolerans ska finnas för snabba hundar än för långsamma, betyder inte att sträckan får vara längre för en snabb hund än vad som anges i momentbeskrivningen. Det innebär att en långsam hund kan stanna direkt vid kommandot. Mötande steg som hunden tar mot sin förare räknas som ett stort misstag. Om hunden glider framåt efter kommandot utvärderas avståndet som om hunden tog steg.~~

50.40. Generellt bör ett extra kommando ge ~~1 2~~ betygsenheters neddrag ~~i startklass och klass 1. I klass 2 ska ett extra kommando ge 2 betygsenheters neddrag. Det här gäller om inte annat anges i momenbeskrivningen, och ett tredje kommando leder till att momentet underkäns, eller i vissa fall en del av momentet, t.ex.sättande i slutet av ett moment, en position i apportering med dirigering eller en position i moment 2.3 och 3.4. I moment som innehåller dirigeringskommandon och fjärrdirigeringskommandon ger ett extra kommando 1-2 betygsenheters neddrag. Se anvisningarna för dessa moment.~~

~~51.41. All bestraffning av hunden leder till diskvalificering. Om vidrörande av hunden under eller mellan moment kan tolkas som bestraffning, diskvalificeras ekipaget.~~

52.42. Om föraren vidrör hunden under ett moment, underkäns momentet. Detta kan leda till en varning.

~~53. Om vidrörande av hunden under eller mellan moment kan tolkas som bestraffning, diskvalificeras ekipaget.~~

54.43. Om hunden inte intar utgångsposition eller startposition i ett moment (det vill säga står eller ligger) ~~är maxbetyg 7. underkäns momentet.~~

55.44. Om hunden inte intar utgångsposition (sitt) i slutet av ett moment är maxbetyget 7.

56.45. Om hunden inte sitter lugnt vid förarens sida när ett moment börjar, är maxbetyget 8.

57.46. Om föraren tar steg samtidigt som ~~han/hon/hen~~-ger kommandon, underkäns momentet.

~~58.47.~~ Om hunden vidrör föraren (lätt) när den sitter framför föraren eller kommer in till utgångsposition i inkallnings- eller apporteringsmoment, ger det 1–2 betygsenheters neddrag. Om hunden stöter in i/kolliderar med föraren, är maxbetyget 7.

~~59.~~ Skällande och gnällande under ett moment ska ge betygsneddrag. Vid några enstaka skall är maxbetyget 7 om skällandet är ihållande underkänns momentet. Även om det bara är ett kort skall i början eller slutet av momentet (kanske ett uttryck för entusiasm) bör det leda till 1 betygsenhets neddrag. Om skällandet/gnällandet fortgår och upprepas i flera moment så diskvalificeras ekipaget. Domaren har rätt att avstänga en hund från fortsatt deltagande om den verkar vara ur form eller om den uppträder störande med ihållande skällande eller gnällande. Om hunden skäller eller gnäller både under och mellan moment, noteras detta beteende i helhetsintrycket.

~~60.48.~~

~~61.1.~~ Om skällandet/gnällandet fortgår och upprepas i flera moment så diskvalificeras ekipaget.

~~62.49.~~ Att kontrollera hunden genom att hålla i halsbandet mellan momenten leder till maxbetyg 5 i helhetsintryck. en varning och betygsavdrag i helhetsintrycket i klass 1 och 2 (gult kort visas om det sker i klass 3).

~~63.50.~~ Om hunden utträttar naturbehov i ringen leder det till:

- Att momentet och helhetsintrycket underkänns om det händer under ett moment i startklass och klass 1
- Att helhetsintrycket underkänns om det händer mellan moment i startklass och klass 1.
- Att hunden diskvalificeras i klass 2 ~~& 3~~, oavsett om det händer under eller mellan momenten.

~~51.~~ Om hunden agerar självständigt under ett moment ger det maximalt 2 betygsenheters neddrag.

~~64.52.~~ I moment där hunden sänds från förarens sida men återvänder till föraren underkänns momentet.

Tjuvstarter

~~65.53.~~ Om hunden förutser kommandot (det vill säga den håller sig inte ordentligt i utgångsposition: ställer sig upp men rör sig inte framåt) när momentet börjar, är maxbetyget 8.

~~66.54.~~ Om hunden tjuvstartar i klass 1 (i moment där hunden sänds från föraren), dvs lämnar föraren efter att momentet har startat men innan föraren givit kommando (t.ex. startar på tävlingsledarens kommando), så får föraren kalla tillbaka hunden en gång. Om hunden avbryter och kommer tillbaka och kan fullfölja momentet så är maxbetyget 6. Om hunden inte avbryter utan fortsätter momentet så underkänns det.

~~67.55.~~ Om hunden tjuvstartar i klass 2 ~~eller 3~~ (det vill säga lämnar föraren efter att momentet har startat men innan föraren givit kommando) så får föraren inte kalla tillbaka hunden och momentet underkänns därmed.

formaterade: Teckensnitt:(Standard) Times New Roman, 12 pt

Hund som lämnar lydnadsringen eller föraren

Hund som lämnar lydnadsringen

~~68.1. Om hunden lämnar ringen under eller mellan moment i klass 2 & 3, och är utom kontroll, diskvalificeras den.~~

56. Om hunden lämnar ringen under eller mellan moment i startklass eller klass 1 och är utom kontroll, får föraren kalla på den två gånger. Om hunden kommer tillbaka så får de fortsätta ~~med~~ tävlingen men det leder till att helhetsintrycket underkänns, kraftigt betygsneddrag i helhetsintrycket. Momentet ifråga underkänns. Om hunden lämnar ringen en andra gång så diskvalificeras den. ~~Startklass beskrivs vid momentet helhetsintryck.~~

~~69-57. Om hunden lämnar ringen under eller mellan moment i klass 2 & 3, och är utom kontroll, diskvalificeras den.~~

~~70-58.~~

Hund som lämnar föraren utan att lämna ringen

59. Om hunden lämnar föraren under eller mellan moment i startklass eller klass 1 och är utom kontroll, får föraren kalla på den två gånger utan att lämna sin position. Om hunden kommer tillbaka till föraren så får de fortsätta med tävlingen men det leder till kraftigt betygsneddrag i helhetsintrycket. Momentet ifråga underkänns. Om hunden lämnar föraren en andra gång så leder det till diskvalificering.

60.

71-61. Om hunden lämnar föraren under ett moment (avbryter momentet) eller mellan moment i klass 2 och är utom kontroll, men inte lämnar ringen, får föraren kalla på den en gång utan att lämna sin position. Om hunden återvänder till föraren så underkänns momentet ifråga men de får fortsätta med nästa moment. I klass 2 leder detta även till att momentet helhetsintryck underkänns.

~~72-62. I klass 2 leder detta till kraftigt betygsneddrag i helhetsintrycket.~~

~~73.1. Om hunden lämnar föraren under eller mellan moment i klass 1 och är utom kontroll, får föraren kalla på den två gånger utan att lämna sin position. Om hunden kommer tillbaka till föraren så får de fortsätta med tävlingen men det leder till kraftigt betygsneddrag i helhetsintrycket. Momentet ifråga underkänns. Om hunden lämnar föraren en andra gång så leder det till diskvalificering.~~

Apporтерingsmoment

Tappa apportbocken/föremålet

74-63. Om hunden tappar apportbocken/föremålet men plockar upp det på eget initiativ, är maxbetyget 8. Om ett extra ”apport”-kommando krävs för att hunden ska plocka upp föremålet igen är maxbetyget 7.5. Om hunden tappar föremålet bredvid föraren och föraren tar upp det utan att flytta på sig, kan betyg 5 ges förutsatt att hunden intar utgångsposition korrekt. Om föremålet tappas på grund av förarens slarv efter losskommandot, är maxbetyget 7.

Tugga på apportbocken/föremålet

75.64. Tuggande på apportbock/föremål leder till 2–3 betygsenheters neddrag. Om tuggandet är kraftigt är maxbetyget 5. Mycket kraftigt tuggande eller att föremålet går sönder leder till att momentet underkänns. Om hunden gör ett omtag för att få bättre grepp ska det dock inte leda till betygsneddrag.

Helhetsintryck

65. Vid tävlingar där momenten är uppdelade mellan olika ringar så att två eller fler domare dömer klassen, t ex att en domare dömer häften av momenten och den andra domaren dömer resterande moment, ger varje domare sitt eget betyg i helhetsintryck baserat på hundens arbete i aktuell domares ring. Det slutliga betyget i helhetsintryck räknas ut genom att ta fram medelvärdet mellan domarnas betyg. Om regler eller anvisningar säger att vissa misstag kan medföra att ett visst maxbetyg kan ges i helhetsintryck kan inte slutbetyget vara högre, även om den andra domaren har gett ett högre betyg. Slutbetyget kan dock bli lägre om den andra domaren har gett ett lägre betyg.

formaterade: Teckensnitt:14 pt, Fet

formaterade: Teckensnitt:12 pt, Inte Fet

formaterade: Teckensnitt:12 pt, Inte Fet

formaterade: Teckensnitt:(Standard) Times New Roman, 14 pt, Fet

Formaterat: Liststycke

Startklass

Moment 1 Följsamhet (Koeff 4)

Kommandon: ”Fot”

Utförande: Hunden ska villigt följa föraren vid dennes vänstra sida med huvudet eller bogen i jämnhöjd med förarens ben. Föraren väljer själv om hunden ska vara lös eller kopplad. Kopplet kan hållas antingen i höger eller vänster hand. Kommando får – för att inte medföra betygsneddrag – ges vid start, samt tempoväxling. Då föraren gör halt ska hunden, för högsta betyg, direkt inta utgångsställning. Den totala sträckan ska vara ~~30-50~~ ~~30-60~~ meter. Momentet börjar med vanlig marsch. Momentet ska innehålla en högersväng, en vänstersväng samt 5–10 meter språngmarsch. Ekipaget ska hinna röra sig minst 5 meter mellan varje ny kommendering från tävlingsledaren (svängar, tempoväxlingar och halt). I slutet av sträckan kommenderas ~~helt om halt en rak halt. Från halten kommenderas en vändning på stället. TL väljer om vändningen ska utgöras av höger om/vänster om eller helt om.~~ Alla tävlande i gruppen ska kommenderas i samma mönster.

Bedömning: För högsta betyg ska hunden röra sig parallellt med föraren och hålla samma position under hela sträckan. Tempoväxlingen ska vara tydlig. Enstaka dubbelkommando med kropp eller röst ger avdrag med 1 betygsenhet. Om föraren väljer att uppmuntra hunden genom röst eller handtecken under större delen av momentet kan max betyg 7 utdelas. Hund som hela tiden förs i stramt koppel, alternativt följer föraren på längre avstånd än 1 meter, kan inte godkännas. Samma sak gäller om hunden släpar och uppmanas fram vid flera tillfällen. Varje liten avvikelse som hunden gör från det önskvärda mönstret bör återspeglas i betygsättningen, exempelvis tempot i halterna.

Moment 2 Inkallande (Koeff 3)

Kommandon: ”Stanna kvar” – (hundens namn) + ”hit”

Utförande: Hunden lämnas i sittande ställning varefter föraren på tävlingsledarens tillsägelse går ca 15 m rakt fram och gör helt om halt. Innan föraren lämnar hunden får ett ”stanna kvar” kommando användas. På tävlingsledarens uppmaning kallas hunden in.

Bedömning: Huvudvikten ska läggas vid att hunden visar engagemang, målmedvetenhet och vilja att åtlyda kommandot.

Hund som ändrar ställning innan inkallningskommandot kan tilldelas högst betyg 8. Hund som flyttar sig mer än 3 längder innan föraren gjort helt om halt underkänns i momentet.

Hund som startar innan tävlingsledarens uppmaning men efter att föraren gjort helt om tilldelas högst betyg 7. Hund som startar på tävlingsledarens uppmaning kan tilldelas högst betyg 8.

Hund som behöver ett extra inkallningskommando tilldelas högst betyg 8.

Vid fler än 3 inkallningskommandon underkänns momentet. Övriga extra kommandon eller dubbelkommandon reducerar betyget mindre än ett extra inkallningskommando. Precisionsfel vid avslut (sitter snett, islag i föraren, studsavslut, yvigt avslut etc) reducerar betyget med max 2 betygsenheter. Om föraren flyttar sig underkänns momentet.

Moment 3 Sitt under marsch (Koeff 3)

Kommandon: "Fot" – sitt – "stanna kvar" - "fot"

Utförande: På tävlingsledarens tillsägelse lämnar föraren och den okopplade hunden startpositionen i vanlig marsch. Efter ca 10 meter stannar ekipaget på tävlingsledarens tillsägelse och föraren kommanderar hunden till sittande och hunden ska omedelbart sätta sig. Föraren går därefter ett varv runt hunden. Avståndet ska vara inom 50 cm från hunden. Föraren fortsätter därefter med hunden i fotposition utan att stanna till vid den sittande hundens sida och ekipaget går tillsammans utan uppehåll framåt och efter ca 10 m beordras ekipaget att göra halt.

Förare och hund går rakt fram i vanlig marsch. Efter cirka 5 meter kommanderas ekipaget att göra halt. På tävlingsledarens kommandering fortsätter föraren rakt fram mot en liten kon eller skylt och rundar på tävlingsledarens kommandering konen/skylten och går mot hunden och passerar på hundens vänstra sida på cirka 0,5 meters avstånd, fortsätter att gå cirka 2 meter, gör sedan helt om på tävlingsledarens kommando och går upp vid sidan av hunden. När föraren är i höjd med hunden ger hen fotkommando utan att stanna och fortsätter marschen cirka 5 meter tills tävlingsledaren kommanderar ekipaget halt i jämnhöjd med kon/skylt.

Bedömning: Om hunden intar fel ställning (ställer eller lägger sig i stället för sittande) men håller sin ställning medan föraren går runt, kan max betyg 5 uppnås. För att få betyg för någon annan position än sittande måste hunden bibehålla positionen medan föraren går runt hunden.

Ett andra kommando för att få hunden att inta sittande position leder till förlust av 2 betygsenheter.

Handsignaler, kroppsspråk tillsammans med sittkommandot kommer att inverka på betyget, beroende på deras styrka och längd med en minskning av 1–2 betygsenheter. I bedömningen ska hänsyn till fria följet tas.

Moment 4 Apportering (Koeff 3)

Kommandon: "Stanna kvar" – "apport" – "loss"

Utförande: Apportbock av trä ska användas och föraren äger rätt att välja storlek. Om den tävlande väljer att använda egen godkänd apportbock får den inte vara söndertuggad och ska lämnas över till tävlingsledaren innan första momentet börjar. Arrangören tillhandahåller apportbock om man inte har med sig egen. Tävlingsledaren beordrar föraren att lämna hunden i sittande ställning, varefter föraren beordras lägga ut apportbocken cirka 3,5 meter framför hunden och fortsätter ytterligare cirka 10,8 meter tills tävlingsledaren ger order om helt om halt. Innan föraren lämnar hunden får ett "stanna kvar" kommando användas. Därefter beordras föraren att kommandera hunden att hämta och sedan avlämna apport. ~~Föraren väljer själv om avlämnandet sker framifrån eller vid sidan.~~ Hunden ska inta sittande vid avlämnandet. Föraren ska kunna ta emot apport utan att flytta fötterna. Detsamma gäller om hunden släpper/tappar föremålet på marken innan avlämnandet.

Bedömning: Huvudvikten ska läggas vid att hunden visar villigheten och glädje att hämta och lämna apportboken till föraren. Hund som ändrar ställning innan föraren fått order om helt om halt ges högst betyg 8. Hund som startar innan tävlingsledarens uppmaning men efter att föraren gjort helt om tilldelas högst betyg 7.

Hund som startar på tävlingsledarens uppmaning kan tilldelas högst betyg 8.

Hund som flyttar sig mer än 3 längder innan föraren gjort helt om halt underkänns. Hund som leker, tappar eller trampar på apport vid gripandet ges högst betyg 7. Hund som släpper apport på marken bredvid föraren ges högst betyg 6. Släpper hunden föremålet så långt ifrån föraren att denne måste flytta fötterna för att nå apporten underkänns momentet. Vid tugg sänks betyget, ihållande och kraftiga tuggningar bör ge högst betyg 6.

Moment 5 Fjärrdirigering (Koeff 2)

Kommandon: ”Stanna kvar” – ”ligg” och ev. /eller handtecken – ”sitt”

Utförande: Hunden lämnas sittande. Innan föraren lämnar hunden får ett ”stanna kvar” kommando användas. På tävlingsledarens order beger sig föraren ca 5 meter från hunden och gör helt om.

Efter cirka 3 sekunder på order från tävlingsledaren ska föraren sedan med hjälp av röst och/eller handtecken kommendera hunden till liggande. Föraren återgår och sätter upp hunden på tävlingsledarens order.

Bedömning: Hund som avviker mer än 1 gång sin egen längd ges max betyg 7. Hund som avviker mer än 2 gånger sin egen längd underkänns. Förflyttning i olika riktningar summeras. Hund som lägger sig innan förarens kommando men efter att föraren intagit sin plats kan inte ges högre betyg än 7. Hund som lägger sig innan föraren intagit sin plats kan inte ges högre betyg än 5. Hund som lägger sig på tävlingsledarens uppmaning kan tilldelas högst betyg 8.

Hund som inte kan förmås skifta ställning underkänns.

Moment 6 Hopp över hinder (Koeff 2)

Kommandon: ”Stanna kvar” – ”hopp”

Utförande: Hunden ska lämnas sittande på valfritt avstånd till hindret och föraren beordras ställa upp på valfritt avstånd på motsatta sidan i riktning mot hindret. Innan föraren lämnar hunden får ett ”stanna kvar” kommando användas. På förarens kommando ska hunden hoppa fritt över hindret och inta utgångsställning vid föraren. Hindret ska vara täckt och hopphöjden densamma som hundens mankhöjd, avrundat till närmaste 5 cm. På begäran av föraren kan höjden sättas högre, dock max 50 cm.

Bedömning: Hund som ändrar ställning innan föraren kommenderat ”hopp” kan inte ges högre betyg än 8. Hund som startar innan tävlingsledarens uppmaning men efter att föraren gjort helt om tilldelas högst betyg 7.

Hund som startar på tävlingsledarens uppmaning kan tilldelas högst betyg 8. Hund som ej förmås sitta kvar tills föraren intagit sin plats på motsatta sidan av hindret underkänns.

Hund som vidrör hindret lätt bör inte ges högre betyg än 8. Hund som använder hindret som stöd eller passerar vid sidan om hindret underkänns.

Moment 7 Helhetsintryck (Koeff 3)

Bedömning: Vid bedömning av helhetsintrycket ska stor hänsyn tas till den glädje, samarbetsvilja och trevliga uppträdande som ekipaget uppvisar. För att få högsta betyg måste föraren kommunicera med sin hund på ett mycket positivt sätt. Betyget påverkas av allt som sker på planen det vill säga så väl uppträdande under som mellan momenten. Det är möjligt att få betyg 10 för detta moment även om ekipaget nollar ett eller flera moment. Det som ska bedömas är samarbetet under och mellan moment, vilket kan vara gott trots eventuella nollor.

Om föraren upprepade gånger behöver uppmana hunden att hålla sig vid sidan är maxbetyget 7.

Om hunden ~~lämnar ringen eller om den~~ utför behov i ringen kan inget betyg ges för helhetsintrycket. Om hunden inte är helt under kontroll, utan kortvarigt lämnar föraren vid fler tillfällen under tävlingen kan inte mer än betyg 6 ges.

Klass 1

Moment 1.1 Fritt följ (Koeff 4 3)

Kommandon: "Fot"

Utförande: Fritt följ prövas i vanlig marsch, i samband med vändningar till höger och vänster, helomvändningar och halter. Fritt följ prövas även i språngmarsch, men här ingår endast vändningar till höger. Hunden ska också prövas i stegförflyttningar, 2–3 steg framåt och bakåt. Hunden ska prövas i vändningar på stället. Alla hundar på samma tävling ska prövas i fritt följ enligt samma mönster. Rekommenderad längd på det fria följet är inte mer än cirka 1 minut. Tänk på att vissa hundar/förare kan behöva mer/mindre tid för att gå samma mönster.

Bedömning: Hund som lämnar föraren eller som under större delen av momentet följer föraren på ett större avstånd än 0,5 meter underkänns. Om hunden går långsamt är maxbetyget 7. Bristande kontakt, extra kommandon och kroppsspråk ska ge betygsneddrag. En icke korrekt fotposition (inte parallell eller rätt i höjd med föraren) ska resultera i 1–2 betygsenheters neddrag. Att sakta in och stanna före, under eller efter vändningar ger betygsneddrag. Om hunden går väldigt nära föraren så att den stör eller hindrar föraren bör detta ge betygsneddrag. Om hunden lutar sig mot och vidrör föraren bör betyget reduceras ytterligare.

Moment 1.2 Ställande Sitt, ligg eller stå under marsch (Koeff 4 3)

Kommandon: "Fot", "stå/sitt/ligg", "sitt" "fot"

Utförande: Förare och hund lämnar startpunkten och går rakt fram i vanlig marsch. Efter ca 10 meter kommenderar föraren, utan att själv stanna, hunden att stå och hunden ska omedelbart stanna. Föraren fortsätter ca 10 meter till en markerad punkt, vänder sig om självständigt och stannar vänd mot hunden. Efter ca 3 sekunder, på tävlingsledarens kommando, återvänder föraren mot hunden parallellt med den linje denne gick när hunden lämnades, passerar på hundens vänstra sida på ca 0,5 meters avstånd, vänder om när han/hon har passerat hunden (1–2 meter), går upp vid sidan av hunden och kommenderar den till utgångsposition. Alla delar av momentet, förutom vändningen vid markerad punkt, utförs på tävlingsledarens kommandon.

Innan tävlingen bestämmer domaren vilken av de tre positionerna som ska genomföras och ska vara samma för alla tävlande. Förare och hund ställer upp vid en liten kon och går rakt fram i vanlig marsch. Efter cirka 5 meter kommenderar föraren, på tävlingsledarens kommendering, utan att själv stanna, hunden att utföra den av de tre positionerna domaren bestämt, föraren fortsätter rakt fram mot en liten kon eller skylt, rundar denna på tävlingsledarens kommendering och återvänder mot hunden parallellt med den linje denne gick när hunden lämnades, passerar på hundens vänstra sida på cirka 0,5 meters avstånd, vänder om på tävlingsledarens kommendering när hen har passerat hunden (1–2 meter) och går upp vid sidan av hunden. När föraren är i höjd med hunden ger hen fotkommando utan att stanna och fortsätter marschen cirka 5 meter tills tävlingsledaren kommenderar ekipaget halt i jämnhöjd med kon/skylt.

Bedömning: Om hunden stannar i fel position och ändrar till en korrekt position innan föraren har vänt sig om, ställer lägger/sätter sig före kommando, behöver ett extra kommando eller om föraren stannar före/under kommandot, underkänns momentet. För att få betyg får hunden inte förflytta sig mer än en kroppslängd efter att kommando givits. En hund som sitter/står/ligger stannar direkt vid kommandot, men i fel position, kan få betyg 5 om momentet är korrekt utfört i övrigt.

Om hunden ändrar en korrekt position efter att föraren har vänt sig om vid kon/skylt den markerade punkten, är maxbetyget 7. Om föraren ändrar tempo, saktar in/snabbar på före sitt kommando, är maxbetyget 7. Handtecken och kroppssignaler anses som grava fel och påverkar betyget kraftigt. Beroende på hur kraftiga och långvariga signalerna är blir betygsneddraget 3–5 betygsenheter.

Vid bedömningen ska även fria följet vägas in. Dåligt Ej korrekt fritt följer ger 1–2 betygsenheters neddrag. Att förflytta sig och sätta/ställa/lägga sig stanna långsamt eller inte utföra positionen stanna på rak linje är brister.

Det bör leda till 1–4 betygsenheters neddrag. Om föraren passerar hunden på fel sida är betygsneddraget 1 enhet.

Moment 1.3 Inkallande (Koeff 3)

Kommandon: Ligg", ("stanna"), "hit", "fot"

Utförande: Föraren kommenderar hunden att lägga sig ner på tävlingsledarens tillsägelse och börjar gå på tävlingsledarens instruktion 20–25 meter i anvisad riktning. Tävlingsledaren uppmanar därefter föraren att stanna till anvisad punkt och vänder sig om (självständigt). På tävlingsledarens tillsägelse kallar föraren in hunden. Hundens namn får kombineras med inkallningskommando, men namnet och kommandot måste följa direkt på varandra och inte ge intrycket av att vara två skilda kommandon.

Bedömning: Det är viktigt att hunden svarar villigt på kommandot. Hunden ska röra sig med god fart, åtminstone i snabb trav, och bibehålla farten. Hänsyn bör tas till rasen vid bedömning av hastigheten. Om mer än ett inkallningskommando ges är maxbetyget 7. Ett tredje kommando leder till att momentet underkänns. Om hunden rör sig mer än en kroppslängd innan inkallningskommandot underkänns momentet. Om hunden står eller sitter upp eller rör sig mindre än en kroppslängd innan kommenderingen, är maxbetyget 8.

Moment 1.4 Sättande eller läggande under gång (Koeff 2)

Kommandon: "Fot", "sitt" eller "fot", "ligg", "sitt"

Utförande: Föraren informerar tävlingsledare och domare om vilken av de två alternativa positionerna (sitt/ligg) som hunden kommer att utföra. Förare och hund lämnar startpunkten och går rakt fram i vanlig marsch. Efter ca 10 meter kommenderar föraren, utan att själv stanna, hunden att sitta/ligga och hunden ska omedelbart sitta/ligga.

Föraren fortsätter att gå ca 10 meter (till en markerad punkt), vänder sig om (självständigt) och stannar vänd mot hunden. Efter ca 3 sekunder, på tävlingsledarens kommando, återvänder föraren mot hunden parallellt med den linje denne gick när hunden lämnades, passerar på hundens vänstra sida på ca 0,5 meters avstånd, vänder om när han/hon har passerat hunden (1–2 meter), går upp vid sidan av hunden och kommenderar den till utgångsposition. Alla delar av momentet, förutom vändningen vid markerad punkt, utförs på tävlingsledarens kommandon.

Bedömning: Om hunden stannar i fel position, ändrar en korrekt position innan föraren har vänt sig om, sätter sig/lägger sig före kommando, eller behöver ett extra kommando, eller om föraren stannar före/under kommandot, underkänns momentet. För att få betyg får hunden inte förflytta sig mer än en kroppslängd efter att kommando givits. En hund som stannar direkt vid kommandot, men i fel position, kan få betyg 5 om momentet är korrekt utfört i övrigt.

Om hunden ändrar en korrekt position efter att föraren har vänt sig om vid den markerade punkten är maxbetyget 7. Om föraren ändrar tempo, saktar in/snabbar på före sitt kommando är maxbetyget 7. Handtecken och kroppssignaler ska ses som grava fel och påverkar betyget kraftigt. Beroende på hur kraftiga och långvariga signalerna är blir betygsneddraget 3–5 betygsenheter.

Vid bedömningen ska även fritt följ vägas in. Dåligt fritt följ ger 1–2 betygsenheters neddrag. Att förflytta sig och sätta sig/lägga sig långsamt eller inte sitta/ligga på rak linje är brister. Det bör leda till 1–4 betygsenheters neddrag. Om föraren passerar hunden på fel sida är betygsneddraget 1 enhet.

Moment 1.4.5 Sändande till ruta med läggande (Koeff 4.3)

Kommandon:

”framåt” [”höger/vänster” och ev. /eller handtecken], (”stanna”), ”ligg”, ”sitt”

Utförande: Innan momentet börjar ska föraren meddela domaren om hen han/hon kommenderar hunden att först stå och sedan lägga sig i rutan eller att lägga sig direkt i rutan.

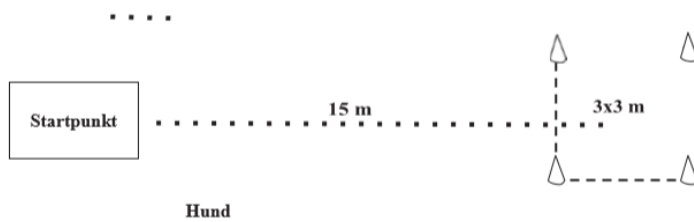
På tävlingsledarens instruktion sänder föraren hunden till en ruta av storleken 3 x 3 meter vilken är placerad 15 meter från startpunkten. Hunden ska röra sig i en rak linje till rutan och gå in i rutan framifrån.

När hunden kommer fram till rutan kommenderar föraren hunden att antingen stå och sedan lägga sig i rutan eller att lägga sig direkt i rutan. Om hunden kommenderas att stå så ska ståpositionen vara tydlig och stabil, innan ligg-kommandot ges. På tävlingsledarens instruktion går föraren fram, ställer sig bredvid hunden och kommenderar den (på tävlingsledarens instruktion) till utgångsposition.

Inte mer än fyra kommandon ska användas under momentet om det fjärde kommandot är stå-kommandot i rutan. Alternativt kan föraren kommendera hunden att lägga sig direkt i rutan

och därmed använda endast tre kommandon. Om hunden behöver omdirigeras kan dirigeringskommandon kombineras med handtecken.

Storleken på rutan är 3 x 3 meter. Avståndet mellan rutans mittpunkt och startpunkten är ca 15 meter. Koner (cirka 15 cm höga) markerar rutans hörn. Synliga linjer (t.ex. tejp, krita, band) sammanbinder konernas ytterkanter. Det ska vara minst ca 3–5 meters avstånd mellan rutans kanter och lydnadsringens kant.

Bedömning: Tonvikt bör läggas på hundens villighet att följa kommandon, hundens tempo och närmaste väg ska påverka betyget. För högsta betyg ska föraren inte använda fler än 4 kommandon i momentet, om föraren har stå-kommando i rutan. Alternativt kan föraren kommendera hunden att lägga sig direkt i rutan och därmed använda endast tre kommandon. Om föraren rör på sig (tar steg i någon riktning) samtidigt som hen han/hon ger kommandon, underkänns momentet. Om föraren har överdrivet kroppsspråk är maxbetyget 8. Om hunden rör sig väldigt långsamt, ska betyget bli 7.

För att momentet ska godkännas måste hundens hela kropp, förutom svansen, befinna sig i rutan. Om hunden sätter sig eller lägger sig utanför rutan får den inte dirigeras om och momentet underkänns. Momentet underkänns om hunden förflyttar ut ur rutan innan momentet är avslutat. Om hunden kryper ~~in~~ i rutan är maxbetyget 7. Om hunden ändrar position innan föraren har kommit fram är maxbetyget 6.

Om hunden intar fel position i rutan ger det 3 betygsenheters neddrag och om ståpositionen inte är tydlig och stabil ger det 2 betygsenheters neddrag. Momentet underkänns om antingen stå- eller ligg-kommandot måste ges en tredje gång. För ett extra kommando ges 2 betygsenheters neddrag. Betygsneddrag på grund av extra dirigeringskommandon beror på hur kraftiga kommandona är och hur villigt hunden följer dem, och därmed kan neddraget bli 1–2 betygsenheter. Om hunden sätter eller ställer sig när föraren är bredvid hunden men innan kommando givits är maxbetyget 8.

Det är inte tillåtet att rikta in hunden från startpunkten eller att visa hunden rutan före momentet. Detta leder till att momentet underkänns.

Moment 1.5 Hopp apport (Koeff 4)

Kommandon: "Stanna kvar", "apport", "hopp" och "loss" ("fot")

Utförande: Apportbock av trä ska användas och föraren äger rätt att välja storlek. Om den tävlande väljer att använda egen godkänd apportbock får den inte vara söndertuggad och ska

formaterade: Teckensnitt:14 pt, Fet

formaterade: Teckensnitt:Fet

formaterade: Teckensnitt:Fet

lämnas över till tävlingsledaren innan första momentet börjar. Arrangören tillhandahåller apportbock om man inte har med sig egen.

Tävlingsledaren beordrar föraren att lämna hunden i sittande ställning, varefter föraren beordras lägga ut apportbocken cirka 3 meter framför hunden och fortsätter ytterligare cirka 10 meter tills tävlingsledaren ger order om helt om halt. Innan föraren lämnar hunden får ett "stanna kvar" kommando användas. Därefter beordras föraren att kommendera hunden att hämta apport, hoppa hindret och sedan avlämna apport. Hunden ska inta sittande vid avlämnandet. Föraren ska kunna ta emot apport utan att flytta fötterna. Detsamma gäller om hunden släpper/tappar föremålet på marken innan avlämnandet. Hindret ska vara täckt och hopphöjden densamma som hundens mankhöjd, avrundat till närmaste 5 cm. På begäran av föraren kan höjden sättas högre, dock max 50 cm.

Bedömning: Momentet börjar i utgångsposition och slutar i utgångsposition när hunden har avlämnat föremålet och tävlingsledaren meddelat "momentet slut". Om hunden för ett ögonblick måste leta efter apportbocken och arbetar aktivt, ska det inte medföra betygsneddrag. Minsta beröring av hindret när hunden hoppar ger maxbetyg 8. Om hunden stödjer sig på hindret underkänns momentet. Om hindret välter underkänns momentet. Om hunden apportionerar men inte hoppar över hindret kan betyg 5 ges om momentet i övrigt är korrekt utfört. Om hunden rör sig mer än en kroppslängd underkänns momentet. Om hunden ändrar ställning, dvs står eller ligger, alternativt rör sig mindre än en kroppslängd är maxbetyg 8.

För bedömning av om hunden tappar apportbocken, eller tuggar/biter på apportbocken, se de generella anvisningarna för bedömning av moment.

formaterade: Teckensnitt:Fet

Moment 1.6 Apportionering (Koeff 4)

Kommandon: "Apport", "loss" ("fot")

Utförande: Tävlingsledaren meddelar att momentet börjar och lämnar över en apportbock av trä till föraren. På tävlingsledarens instruktion kastar föraren apportbocken, minst ca 10 meter. På tävlingsledarens tillsägelse kommenderar föraren hunden att hämta apporten.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon, hundens tempo och att den tar den kortaste vägen till apporten och tillbaka, ska påverka betyget.

För bedömning av om hunden tappar apportbocken, eller tuggar/biter på apportbocken, se de generella anvisningarna för bedömning av moment.

Moment 1.6.7 Fjärrdirigering (Koeff 4.3)

Kommandon: "Ligg", "stanna kvar", "sitt", "ligg" och ev. /eller handtecken

Utförande: Hunden ska ändra position 4 ggr (sitt/ligg) enligt förarens kommandon och utan att förflytta sig från platsen där den blivit lämnad. En gräns dras bakom hunden genom en tänkt linje mellan två markerade punkter. Föraren kommenderar hunden att lägga sig ner vid startpunkten framför den tänkta linjen. Föraren lämnar hunden och går till en angiven plats ca

5 meter framför hunden, och stannar vänd mot hunden. Ordningen på positionerna är endast sitt – ligg (2 ggr) och därmed blir det sista kommandot för att ändra position "ligg".

Tävlingsledaren visar föraren i vilken ordning hunden ska skifta positioner med skrivna skyltar, figurer eller en elektronisk skylt. Tävlingsledaren står 3–5 meter från hunden så att ~~hen han/hon~~ inte kan se hunden när instruktionerna ges.

Tävlingsledaren ska ändra skylten var tredje sekund. Föraren ska använda muntliga kommandon. Föraren får använda både muntliga kommandon och handtecken när ~~hen han/hon~~ står på avstånd från hunden, men de måste vara korta och utföras samtidigt. Efter sista liggkommandot, återvänder föraren till hunden och kommenderar den till utgångsposition.

Bedömning: Hastigheten i skiftet mellan positionerna, distinkta positioner, hur bra positionerna hålls samt hur mycket hunden rör sig, ska återspegla betyget. För att momentet ska godkännas får hunden inte förflytta sig mer än totalt en kroppslängd från startpunkten (åt något håll). Alla förflyttningar summeras (framåt och bakåt, sidoförflyttningar etc). Om hunden missar en av de fyra positionerna, till exempel intar fel position eller behöver ett tredje kommando för en position är maxbetyget 7. Om hunden missar två positioner är maxbetyg 5, underkänns momentet.

Om hunden sätter sig upp innan föraren återvänt, är maxbetyget 8. Omfattande användande av rösten eller överdrivna eller långvariga handtecken ger betygsneddrag.

Det är tillåtet att ge ett tredje kommando för en position, men den positionen underkänns. Första gången som ett extra kommando måste ges för en position ger det 2 betygsenheters avdrag. Varje ytterligare extra kommando ger 1 betygsenhets neddrag.

Moment 1.8 Inkallning med hopp över hinder (Koeff 3)

Kommandon: "Stanna kvar", "hopp" ("fet")

Utförande: Föraren ställer sig framför ett hinder på ca 2–4 meters avstånd (föraren väljer själv) med hunden i utgångsposition. Tävlingsledaren meddelar att momentet börjar och instruerar föraren att lämna hunden sittandes framför hindret. Föraren går runt hindret till andra sidan (ca 2–4 meter) vänder sig om och stannar vänd mot hunden.

Föraren kallar in hunden över hindret på tävlingsledarens tillsägelse. Hunden ska hoppa och inta utgångsposition.

Hindrets höjd ska ungefär motsvara hundens mankhöjd. Höjden kan avrundas, nedåt hellre än uppåt. Maxhöjden är dock 50 cm.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon och inkallning, hundens tempo och att den tar den kortaste vägen till föraren, ska påverka betyget. Minsta beröring av hindret när hunden hoppar ger maxbetyg 8. Om hunden stödjer sig på hindret, om hindret välter eller om hunden vägrar hoppa, så underkänns momentet.

Moment 1.7 ~~9~~ Sändande runt koner/tunna en-kon (Koeff 3)

Kommandon: "Runt" ["höger/vänster" och/eller handtecken] ("fot")

Utförande: En grupp av koner (3-6 st) eller en tunna placeras på cirka 10 meters avstånd från startpunkten. Konerna/tunnan ska vara cirka 40-50 cm höga. Tunnans diameter ska vara cirka 70-80 cm och gruppen med de 3-6 konerna ska täcka ungefär samma yta. Med andra ord blir ytan som täcks ungefär 0,4-0,5 kvadratmeter. Det rekommenderas att konerna placeras som i figuren nedan. Andra alternativ för hur konerna kan placeras finns i bilaga x. I klass 1 ska det inte förekomma stora avstånd mellan konerna som skulle kunna inbjuda till att hunden springer mellan konerna.

Föraren står med hunden i utgångsposition riktad mot en grupp av koner eller en tunna, kon, cirka 40 cm hög, på ca 10 meters avstånd. På tävlingsledarens tillsägelse sänder föraren hunden från startpunkten för att springa runt gruppen av koner/tunnan konen. Hunden ska runda gruppen av koner/tunnan konen och återvända till föraren och inta utgångsposition. Ekipaget ska inte se när konerna/tunnan placeras ut.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon, hundens tempo och att den tar den kortaste vägen, ska påverka betyget. När hunden rundar konerna/tunnan konen bör avståndet till konerna/tunnan inte vara för litet, ungefär 30-70 cm är önskvärt beroende på hundras och tempo, konen vara rimligt i förhållande till rasen och tempot. Hundens väg runt konerna/tunnan konen kan vara motsols eller medsols. Om inkallningskommando ges är maxbetyget 8. Om hunden vänder vid konerna/tunnan utan att ha sprungit runt dem konen, men har inte sprungit runt konen är maxbetyget 5. Om hunden springer två varv runt konerna/tunnan är maxbetyg 8. Om hunden vänder innan den är framme vid konerna/tunnan, konen, om ett tredje "runt"-kommando ges eller om ett andra inkallningskommando ges, underkänns momentet. Om hunden måste omdirigeras får dirigeringskommandon kombineras med handtecken. Hänsyn till hundras ska tas vid bedömning av tempot.

Om hunden rör vid eller välter kon/tunna ges 1-3 betygsenheters avdrag, beroende på kraften/intensiteten vid kollisionen. Om hunden stöter till kon/koner ges 2-3 betygsenheters neddrag. Om hunden springer mellan konerna ges 3 betygsenheters neddrag.

Det är inte tillåtet att rikta in eller vidröra hunden vid startpunkten. Detta leder till att momentet underkänns.

Moment 1.8 ~~10~~ Sittande i grupp i 1 minut, hunden i koppel ~~förare inom synhåll~~ (Koeff ~~3~~ 2)

Kommandon: "Sitt", "stanna kvar"

Utförande: Momentet börjar när alla förare i gruppen står på rad med ca 5 meters mellanrum med sina hundar i utgångsposition och tävlingsledaren meddelar "momentet börjar". Momentet slutar när förarna har återvänt till sina hundar och tävlingsledaren kommenderar "momentet slut". Förarna lämnar sina hundar och går ca 1,5 meter (koppellängd), stannar och vänder sig mot hundarna. Efter en minut meddelar tävlingsledaren förarna att gå tillbaka och ställa sig bredvid sina hundar. Det bör vara minst tre hundar i en grupp, men inte fler än fyra. Se även punkt 18 under "Särskilda bestämmelser för lydnadstävling."

Bedömning: Hund som står, ligger eller förflyttar sig mer än sin egen kroppslängd underkänns i momentet. Alla förflyttningar ger betygsneddrag. Om hunden skäller 1–2 ggr ger det 1–2 betygsheters neddrag; om hunden skäller under större delen av momentet underkänns momentet. Rastlöshet, såsom att flytta vikt från en sida eller en tass till den andra, ger betygsneddrag. Hunden får röra på huvudet och se sig omkring, och den får visa intresse om det uppstår en störning eller ett ljud i eller utanför lydnadsringen. Detta ska dock inte ge intryck av att vara orsakat av rastlöshet eller oro. Om en hund ställer sig upp ska föraren gå till sin hund och ta hunden till sin sida, momentet avbryts och görs om för alla hundar utom för den som orsakade störningen.

Moment 1.11 Helhetsintryck (Koeff 3)

Bedömning: Vid bedömning av helhetsintrycket är hundens villighet att arbeta och följa kommando grundläggande aspekter. Noggrannhet och precision är viktiga, såväl som naturliga rörelser hos både förare och hund. För att få ett högt betyg måste förare och hund arbeta bra som ett team, visa ömsesidig uppskattning av att jobba ihop och god sportsmannaanda. Det som sker under och mellan momenten påverkar betyget för helhetsintrycket.

Om hunden lämnar lydnadsringen eller utträttar naturbehov i ringen, underkänns momentet ”Helhetsintryck”. Om hunden inte är under kontroll och lämnar föraren under eller mellan moment (även om det bara händer en gång) men stannar i ringen, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 5.

Klass 2

Moment 2.1 Fritt följ (Koeff ~~4~~ 3)

Kommandon: "Fot"

Utförande: Fritt följ prövas i olika tempon, vanlig marsch, långsam marsch och språngmarsch, samt i samband med vändningar, helomvändningar och halter. Hunden ska också prövas i stegförflyttningar från halt, 2 steg till höger och vänster, -3 steg framåt och bakåt, såväl som i en kort sträcka rakt bakåt (5–8 steg / 2-3 meter). Det bör säkerställas att fritt följ baklänges kan utföras på en plan och säker yta.

Alla hundar på samma tävling ska prövas i fritt följ enligt samma mönster.

Rekommenderad längd på det fria följt är inte mer än cirka 2 minuter. Tänk på att vissa hundar/förare kan behöva mer/mindre tid för att gå samma mönster.

Bedömning: Hund som lämnar föraren eller som under större delen av momentet följer föraren på ett större avstånd än 0,5 meter underkänns. Om hunden går långsamt är maxbetyget 6. Bristande kontakt och extra kommandon ska ge betygsneddrag. En icke korrekt fotposition (inte parallell eller rätt i höjd med föraren) bör resultera i 1–3 betygsenheters neddrag. Att sakta in och stanna före, under eller efter vändningar ger betygsneddrag. Om hunden går väldigt nära föraren så att den stör eller hindrar föraren bör detta ge betygsneddrag. Om hunden lutar sig mot och vidrör föraren bör betyget reduceras ytterligare. Det är tillåtet för föraren att gå lite försiktigt under fritt följ baklänges. Det bör inte leda till mer än 1–2 betygsenheters neddrag om fritt följ baklänges inte är helt perfekt.

Moment 2.2 Ställande och/eller sättande och/eller läggande under marsch (Koeff 3)

Kommandon: "Fot" (3 gånger) "stå", "sitt", "ligg"

Utförande: Övningen utförs enligt bifogad figur. Hunden ska inta två av de tre valbara positionerna stå/sitt/ligg. Innan tävlingen börjar bestämmer domaren vilka två positioner som ska användas och i vilken ordning de ska utföras. På tävlingsledarens instruktioner kommenderar föraren hunden att, under vanlig marsch, inta den första positionen (stå/sitt/ligg) och sedan att inta den andra positionen. Det ska ingå en vändning till vänster eller höger, riktningen på vändningen ska vara densamma för samtliga tävlande. Punkten för vändningarna (och start-och slutpunkt(höger/vänster, 90 grader) ska markeras med små koner eller skyltar). Ordningen på positionerna och om vändningen sker till höger eller vänster kan variera, men ska vara densamma för alla hundar i samma tävling.

Tävlingsledaren instruerar föraren om när denne ska starta, kommendera respektive position, göra helt om och göra halt vid slutet av momentet. Vändningarna i hörnen (höger/ vänster) sker självständigt. Positionerna utförs ungefär mitt på (5 meter) varje 10 meters sträcka (mellan konerna).

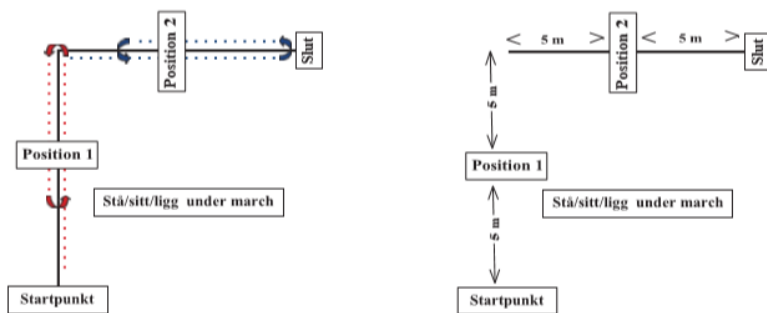
Föraren fortsätter att gå 5 meter (ungefär till nästa vändpunkt), gör helt om på tävlingsledarens tillsägelse, fortsätter att gå mot hunden, passerar på hundens vänstra sida på ca 0,5

meters avstånd, fortsätter att gå ca 2 meter, gör sedan helt om på tävlingsledarens tillsägelse och går upp vid sidan av hunden.

När föraren är i höjd med hunden ger hen/han/hon fotkommando utan att stanna. Ekipaget fortsätter marschen till punkten för vändningen (5 meter), vänder höger/vänster och fortsätter längs nästa sträcka till mitten på sträckan. Momentet upprepas på samma sätt som i den första delen.

Momentet är slut när tävlingsledaren har instruerat föraren att göra halt och sagt ”momentet slut”.

Stå-, sitt- och liggpositionerna ska vara parallella med de tänkta linjerna som sammanbinder startpunkt, vändningspunkt och slutpunkt. Avståndet mellan hund och hörnmarkering ska vara ca 0,5 meter, med hänsyn tagen till hundens storlek. Hörnen ska vara 90 grader, inte rundas av. Förare och hund ska passera hörnkonerna på höger sida.

Bedömning: För att bli godkänd i momentet måste minst en av positionerna utföras. Om hunden stannar i fel position en gång (t.ex. sitter istället för ligger), eller om den missar en position, är maxbetyget 7. Hunden missar positionen om den intar fel position, om den rör sig mer än en kroppslängd efter kommandot givits, om föraren ger ett extra kommando eller använder en kraftig handsignal eller kroppsspråk för att få hunden att inta positionen.

Om hunden helt misslyckas med att stanna vid en position, det vill säga den har inte stannat innan föraren har gjort helt om, så underkänns momentet. Ett extra kommando kan användas för att stanna hunden och om hunden stannar innan föraren har nått nästa vändningspunkt så kan momentet fortsätta men då är maxbetyget 6.

Vid bedömningen ska såväl fria följet som parallelliteten (i förhållande till de tänkta linjerna mellan punkterna) i positionerna (stå/sitt/ligg) vägas in. Förflyttningar, ställa/sätta/ lägga sig långsamt, inte inta raka positioner, dåligt fritt följ, ändring av tempo, runda av hörnen eller att inte hålla rätt riktning (parallellt med de tänkta linjerna mellan punkterna), och att vända sig om för att titta på hunden är brister. Det bör leda till 1–4 betygsenheters neddrag. Om föraren passerar hunden på fel sida är betygsneddraget 1 enhet.

Inga extra kommandon är tillåtna för att få hunden att inta positionerna. Handtecken eller kroppsspråk tillsammans med stå/sitt/ligg kommandon ger kraftigt betygsneddrag. Beroende på styrkan i och tidslängden på dessa signaler ger det ~~1-5~~ ~~3-5~~ betygsenheters neddrag, alternativt så underkänns den positionen.

Moment 2.3 Inkallande med ställande (Koeff 3 4)

Kommandon: ”Ligg”, (”stanna kvar”), ”hit”, ”stanna” och ev. eller handtecken, ”hit”, (”fot”)
[Handtecken: en hand eller båda händerna får användas]

~~Föraren informerar domaren om han/hon använder handtecken eller muntligt kommando.~~

Utförande: Hunden kommenderas att ligga ner och föraren går ca 25–30 meter i angiven riktning, stannar och vänder sig om mot hunden. På tävlingsledarens instruktion kallar föraren in hunden. Föraren kommenderar hunden att stanna när den har sprungit ca halva sträckan. På ny instruktion från tävlingsledaren (efter ca 3 sekunder) kallar föraren in hunden igen, till utgångsposition. Föraren ger stannakommandot självständigt vid markeringen. Markeringen ska vara utsatt vid sidan av sträckan, och vara väl synlig för föraren. Stannakommandot ska ~~kan~~ vara muntligt och får kombineras med eller ett handtecken. Hundens namn får kombineras med inkallningskommando, men namnet och kommandot måste följa direkt på varandra och inte ge intrycket av att vara två skilda kommandon.

Bedömning: Det är viktigt att hunden svarar villigt på alla inkallningskommandon. Hunden ska röra sig med god fart, åtminstone i snabb trav, och bibehålla farten. Långsamma rörelser anses vara en brist och påverkar betyget. Hunden ska påbörja stannandet direkt efter kommandot. Hänsyn ska tas till hundens hastighet vid bedömning av stannandet. Det ska finnas viss tolerans för ett icke omedelbart stannande för snabba hundar men inte för långsamma hundar. För högsta betyg måste hunden stanna inom en kroppslängd från den punkt där kommandot ges. För att stannandet ska godkännas så måste det ske inom tre kroppslängder från den punkt där kommandot ges. Om totalt fler än två inkallningskommandon ges, är maxbetyget 7. Ett tredje inkallningskommando vid en position, såväl som två inkallningskommandon vid båda positionerna, leder till att momentet underkänns.

Om hunden rör sig mer än en kroppslängd innan inkallningskommandot underkänns momentet. Om hunden står eller sitter upp eller rör sig mindre än en kroppslängd innan kommenderingen är maxbetyget 8. Om hunden missar ställandet (stannar efter mer än 3 kroppslängder), är maxbetyget 7. Om hunden inte gör något försök att stanna så underkänns momentet. Om hunden stannar i fel position är maxbetyget 7. Om hunden rör sig mer än en kroppslängd innan första inkallningskommandot underkänns momentet. Om hunden står eller sitter upp innan första inkallningskommandot är maxbetyget 8.

Moment 2.4 Sändande till ruta med **platsläggande** och inkallande (Koeff 4)

Kommandon: ”Framåt” [”höger/vänster” och/eller handtecken], (”stanna”), ”ligg”, ”hit”

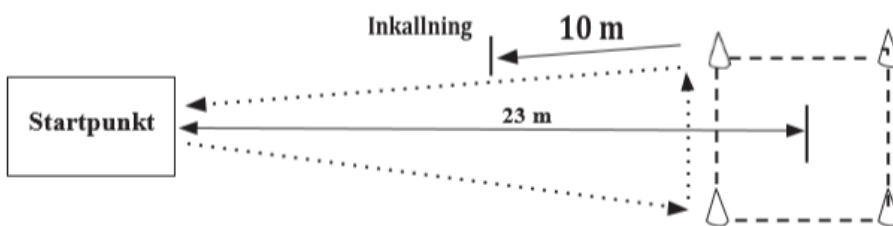
Utförande: Innan momentet börjar informerar föraren domaren om hen han/hon kommenderar hunden att först stå och sedan lägga sig i rutan eller att lägga sig direkt i rutan.

På tävlingsledarens instruktion sänder föraren hunden till en ruta av storleken 3 x 3 meter vilken är placerad ca 23 meter från startpunkten. Hunden ska röra sig i en rak linje till rutan och gå in i rutan framifrån. När hunden kommer fram till rutan kommenderar föraren hunden att antingen stå och sedan lägga sig i rutan eller att lägga sig direkt i rutan. Om hunden kommenderas att stå så ska ståpositionen vara tydlig och stabil, innan ligg-kommandot ges.

På tävlingsledarens instruktion, går föraren i riktning mot rutans högra kon. När föraren är ca 2 meter från konen kommenderas hen han/hon att vinkla vänster och efter ytterligare ca 3 meter kommenderas föraren att vinkla vänster igen, tillbaka mot startpunkten. Ca 10 meter efter den andra svängen kommenderas föraren att kalla in hunden medan han/ hon fortsätter marschen mot startpunkten. Framme vid startpunkten gör föraren halt på tävlingsledarens tillsägelse.

Inte mer än fyra kommandon ska användas under momentet, om föraren har stå-kommando i rutan. Alternativt kan föraren kommendera hunden att lägga sig direkt i rutan och därmed använda endast tre kommandon. Om hunden behöver omdirigeras kan dirigeringskommandon kombineras med handtecken.

Storleken på rutan är 3 x 3 meter. Avståndet mellan rutans mittpunkt och startpunkten är ca 23 meter. Koner (cirka 15 cm höga) markerar rutans hörn. Synliga linjer (till exempel tejp, krita, band) sammanbinder konernas ytterkanter. Det ska vara minst ca 3–5 m avstånd mellan rutans kanter och lydnadsringens kant.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon, hundens tempo och direkta riktning ska påverka betyget. För högsta betyg ska föraren inte använda fler än fyra kommandon i momentet, om föraren har stå-kommando i rutan. Alternativt kan föraren kommendera hunden att lägga sig direkt i rutan och därmed använda endast tre kommandon. Hunden måste åtlyda kommandona till exempel om ett stå-kommando givits i rutan så måste den stå och om den kommenderas att lägga sig direkt så måste den göra det.

Om föraren rör på sig (tar steg i någon riktning) samtidigt som hen han/hon ger kommandon, underkänns momentet. Om föraren har överdrivet kroppsspråk är maxbetyget 8. Om hunden lägger sig utanför rutan får den inte dirigeras om. För att momentet ska godkännas måste hundens hela kropp, förutom svansen, befinna sig i rutan.

Momentet underkänns om hunden sätter eller ställer sig upp före förarens andra vändning. Om hunden sätter eller ställer sig upp efter förarens andra vändning men innan inkallningen är maxbetyget 5. Om hunden rör sig i rutan utan att resa sig, är maxbetyget 7. Om hunden förflyttar sig och korsar rutans linje innan inkallning underkänns momentet. Om hunden rör sig väldigt långsamt, är maxbetyget 6.

Ett extra kommando för inkallning, ställande eller läggande ger 2 betygsenheters neddrag/kommando. Om något av dessa kommandon behöver ges en tredje gång så underkänns momentet. Om handtecken används när hunden är vid förarens sida ger det 2 betygsenheters neddrag.

Om hunden intar fel position i rutan ger det 3 betygsenheters neddrag och om ståpositionen inte är tydlig och stabil ger det 2 betygsenheters neddrag. Betygsneddrag på grund av extra dirigeringskommandon beror på hur kraftiga kommandona är och hur villigt hunden följer dem, och därmed kan betygsneddraget bli 1–2 enheter.

Det är inte tillåtet att rikta in hunden från startpunkten eller att vid startpunkten vidröra hunden. Detta leder till att momentet underkänns.

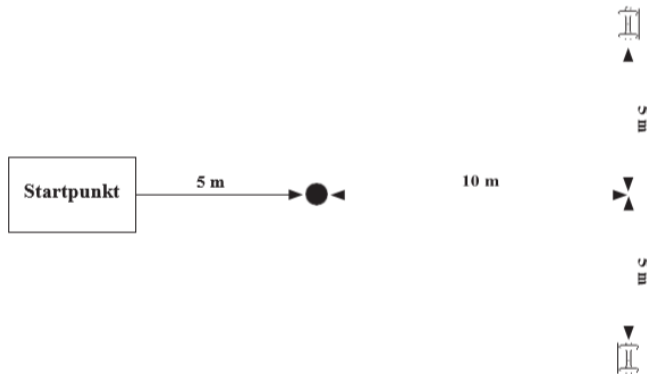
Moment 2.5 Apportering med dirigering (Koeff 3)

Kommandon: ”Fot”, ”stanna”, [”höger/vänster” och ev. feller handtecken], ”loss”, (”föt”)

Utförande: Föraren och hund står vid startpunkten riktade mot en markering på ca 5 meters avstånd.

Markeringen är placerad ca 10 meter från mitten på en tänkt linje mellan två apportbockar av trä, och startpunkten är placerad ca 15 meter från denna linje. Tävlingsledaren placerar två apportbockar på rad ca 10 meter ifrån varandra så att de syns tydligt. Den apportbock som blivit lottad (höger eller vänster) läggs ned först.

På tävlingsledarens instruktion går föraren med sin hund mot markeringen, passerar markeringen (1–2 meter), gör helt om på tävlingsledarens tillsägelse varefter ~~hen han/hon~~ (självständigt) ska placera hunden i stående position vid markeringen, riktad mot startpunkten. Föraren lämnar hunden, går tillbaka till startpunkten och vänder sig om mot apportbockarna.

Föraren ska inte stanna när ~~hen han/hon~~ lämnar hunden. Efter ca 3 sekunder, på tävlingsledarens tillsägelse, dirigerar föraren hunden att hämta korrekt apportbock, vilken har bestämts genom lottning. Dirigeringskommandot (höger/vänster) och apporteringskommandot ska ges tätt tillsammans.

Ett fördröjt apporteringskommando kommer därmed att tolkas som ett extra kommando. Se figur föregående sida för moment 5, klass 2.

Bedömning: Hundens villighet att följa dirigerings- och apporteringskommandon, hundens tempo och att den tar den kortaste vägen till den korrekta apportbocken, ska påverka betyget.

Det är inte tillåtet att rikta in hunden från startpunkten eller att vid startpunkten vidröra hunden. Detta leder till att momentet underkänns. För att momentet ska kunna godkännas måste hunden förbli stående vid markeringen tills den kommenderas vidare. Om hunden lägger eller sätter sig, eller förflyttar sig vid markeringen, är maxbetyget 8. Om hunden förflyttar sig mer än en kroppslängd från sin ståendeposition innan kommando ges, underkänns momentet.

Om hunden går till fel apportbock, stoppas och omdirigeras till korrekt apportbock och hunden kommer in med den korrekta, ger det 3 betygsenheters neddrag. Om hunden omdirigeras från fel apportbock utan att stoppas, ger det 2 betygsenheters neddrag. Om hunden tar upp fel apportbock underkänns momentet.

Betygsneddrag på grund av extra dirigeringskommandon beror på hur kraftiga kommandona är och hur villigt hunden följer dem. Det kan bli 1–2 betygsheters neddrag/kommando.

För bedömning av om hunden tappar apportbocken, eller tuggar/biter på apportbocken, se de generella anvisningarna för bedömning av moment.

Moment 2.6 Vittringsprov och apportering (Koeff 3.4)

Kommandon: ”Stanna/fot”, ”sök”, ”loss”, (”fot”)

Utförande: Föraren står vid startpunkten med hunden i utgångsposition och tävlingsledaren meddelar att momentet börjar och ger föraren ett apportföremål i trä (10 x 2 x 2 cm), som har märkts i förväg med någon form av identifikation. Föraren får hålla föremålet i handen i ca 10 sekunder. Hunden får inte vidröra eller lukta på föremålet i det här skedet.

Tävlingsledaren ber föraren att lämna över föremålet och att vända sig om. Föraren väljer själv om hunden ska få se när föremålen läggs ut eller inte. Tävlingsledaren går ca 10 meter från föraren och lägger ut förarens föremål (utan att vidröra det) tillsammans med fem andra likadana föremål på marken. Tävlingsledaren lägger ut de fem andra föremålen med handen och därmed vidrör hen han/hon dem. Föremålen läggs i en cirkel eller på en horisontell linje med 25 cm avstånd från varandra. Föremålen ska placeras i samma mönster för alla tävlande på samma tävling, men placeringen av förarens föremål kan varieras. Om föremålen läggs på en horisontell linje så får dock inte förarens föremål vara det yttersta föremålet.

Föraren ombeds sedan att vända på sig och kommendera hunden att apportera det förmärkta föremålet. Hunden ska hitta förarens föremål, apportera det och lämna det till föraren enligt de generella anvisningarna.

Hunden tillåts jobba i ca 30 sekunder om den arbetar aktivt och målinriktat. Tiden tas från förarens sökkommando. Det ska vara sex nya föremål för varje tävlande.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon, och dess tempo ska påverka betyget. Om hunden tar upp fel föremål en gång men sedan apporterar in det korrekta föremålet, är maxbetyget 7. Om hunden tillåts vidröra eller lukta på föremålet innan det överlämnas till tävlingsledaren, om kommandon ges när hunden är vid föremålen eller om hunden tar upp fel föremål 2 ggr, underkänns momentet. Hunden får lukta på föremålen när den letar efter korrekt föremål.

För bedömning av om hunden tappar apportbocken, eller tuggar/biter på apportbocken, se de generella anvisningarna för bedömning av moment.

Moment 2.7 Fjärrdirigering (Koeff 4)

Kommandon: ”Ligg”, ”stanna kvar”, ”sitt”, ”stå”, ”ligg” och ev./eller handtecken

Utförande: Hunden ska ändra position sex ggr (sitt/stå/ligg) enligt förarens kommandon och utan att förflytta sig från platsen där den blivit lämnad. En gräns dras bakom hunden genom en tänkt linje mellan två markerade punkter. Föraren kommenderar, på instruktion från tävlingsledaren hunden att lägga sig ner vid startpunkten framför den tänkta linjen. Föraren lämnar hunden på tävlingsledarens tillsägelse och går till en angiven plats ca 10 meter framför hunden, och stannar vänd mot hunden. Ordningen på positionerna ska alltid vara sitt-stå-ligg eller stå-sitt-ligg och därmed blir det sista kommandot för att ändra position ”ligg”. Det ska vara samma serie av skiften som används två gånger. Ordningsföljden på positionerna ska vara den- samma för alla tävlande i tävlingen.

Tävlingsledaren visar föraren i vilken ordning hunden ska skifta positioner med skrivna skyltar, figurer eller en elektronisk skylt. Tävlingsledaren står 3–5 meter från hunden så att ~~hen~~ ~~han/hon~~ inte kan se hunden när instruktionerna ges. Tävlingsledaren ska ändra skylten var tredje sekund. Föraren får använda både muntliga kommandon och handtecken när ~~hen~~ ~~han/hon~~ står på avstånd från hunden, men de måste vara korta och utföras samtidigt. Efter sista liggkommandot och på tävlingsledarens tillsägelse återvänder föraren till hunden och kommenderar den till utgångsposition.

Bedömning: Hastigheten i skiftet mellan positionerna, distinkta positioner, hur bra positionerna hålls samt hur mycket hunden rör sig, ska påverka betyget. För att momentet ska godkännas får hunden inte förflytta sig mer än totalt en kroppslängd från startpunkten (åt något håll). Alla förflyttningar summeras (framåt, bakåt och åt sidan). Om hunden missar en av de sex positionerna är maxbetyget 7 och om den missar två av positionerna är maxbetyget 5. Om hunden hoppar över en position och intar nästkommande position, är maxbetyget 5. Om hunden förflyttar sig en kroppslängd kan ekipaget få maxbetyget 5.

Hunden måste ändra position minst 4 ggr på kommando för att momentet ska kunna godkännas.

Om hunden sätter sig upp innan föraren återvänt, är maxbetyget 8. Omfattande användande av rösten eller överdrivna eller långvariga handtecken ger betygsneddrag.

Om hunden behöver två kommandon för att göra ett positionsskifte är maxbetyget 8. Om hunden inte åtlyder ett andra kommando för en position leder detta till att hunden missar denna position. Det första extrakommandot för en position ger 2 betygsenheters neddrag men för efterföljande kommandon blir det 1 betygsenhets neddrag. Det är möjligt att få betyg på momentet även om 3–4 positioner har intagits först efter ett extra kommando, om dessa extra kommandon åtlyds omedelbart och leder till distinkta positioner och momentet i övrigt är utmärkt utfört.

Moment 2.8 Hopp över hinder och apportering av metallföremål (Koeff 3)

Kommandon: "Hopp", "apport" och "loss" ("fot")

Utförande: Föraren placerar sig framför ett hinder på 2–4 meters avstånd (föraren väljer själv) med hunden i utgångsposition. Tävlingsledaren lämnar över en metallapport till föraren. På tävlingsledarens instruktion kastar föraren apportbocken över hindret. På tävlingsledarens tillsägelse kommenderar föraren hunden att hoppa över hindret, apportera föremålet och hoppa tillbaka. Kommandot "apport" får inte ges senare än när hunden påbörjar hoppet.

Bedömning: Momentet börjar i utgångsposition och slutar i utgångsposition när hunden har avlämnat föremålet och tävlingsledaren meddelat "momentet slut". Om hunden för ett ögonblick måste leta efter apportbocken och arbetar aktivt, ska det inte medföra betygsneddrag. Minsta beröring av hindret när hunden hoppar ger maxbetyg 8. Om hunden stödjer sig på hindret eller om den inte hoppar både fram och tillbaka, underkänns momentet. Om hindret välter underkänns momentet. Om hunden tjuvstartar innan kommandot ger det 2–4 betygsenheters neddrag. Ett andra "apport" eller "hopp" kommando ger 2 betygsenheters neddrag. Om hunden tjuvstartar när apportbocken kastas underkänns momentet.

~~För bedömning av om hunden tappar apportbocken, eller tuggar/biter på apportbocken, se de generella anvisningarna för bedömning av moment.~~

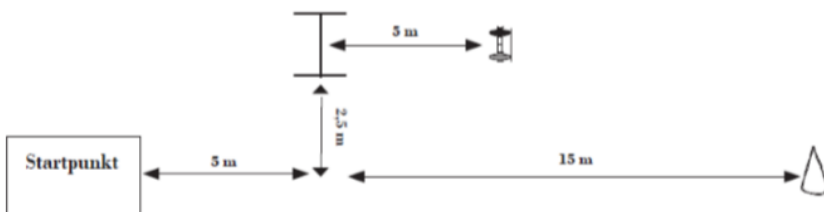
Moment 2.8 Sändande runt koner/tunna, position, apportering och hopp (täckt hinder) (Koeff 4)

formaterade: Teckensnitt:14 pt, Fet

Kommandon: "Runt", "stå" och ev handtecken – ["höger/vänster + apport" och ev handtecken], - "hopp" – "loss", ("fot")

Utförande: En grupp av koner (3-6 st) eller en tunna placeras på cirka 20 meters avstånd från startpunkten. Konerna/tunnan ska vara cirka 40-50 cm höga. Tunnans diameter ska vara cirka 70-80 cm och gruppen med de 3-6 konerna ska täcka ungefär samma yta. Med andra ord blir ytan som täcks ungefär 0,4-0,5 kvadratmeter. Det rekommenderas att konerna placeras som i figuren nedan. Andra alternativ för hur konerna kan placeras finns i bilaga x.

Domaren bestämmer om hindret och apporten ska vara placerade till höger eller vänster i förhållande till konerna/tunnan. Placeringen ska vara densamma för alla tävlande. Ekipaget ställer upp i riktning mot konerna/tunnan ca 20 meter bort. Ca 5 meter framåt från föraren och ca 2,5 meter ut till höger eller vänster är ett täckt hopphinder placerat. Tävlingsledare meddelar att moment börjar och lägger sedan ut en apportbock av trä ca 5 meter från hindret. Tävlingsledaren ska lägga ut apporten från den sida (höger el vänster) som hindret är placerat vid. Tävlingsledaren kommenderar sedan föraren att sända hunden runt konerna/tunnan och därefter kommenderar föraren hunden till att inta stående position, ca 2-3 meter efter att

hunden rundat konerna/tunnan. Tävlingsledare meddelar sedan föraren att kommendera apport och hopp och hunden ska gripa apporten och hoppa samt inta utgångsställning. Hindret ska vara täckt och hopphöjden densamma som hundens mankhöjd, avrundat till närmaste 5 cm. På begäran av föraren kan höjden sättas högre, dock max 50 cm. Ekipaget ska inte se när konerna/tunnan placeras ut.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon och dirigeringar, hundens tempo och att den tar den kortaste vägen, ska påverka betyget. När hunden rundar konerna/tunnan bör avståndet till konerna/tunnan inte vara för litet, ungefär 30-70 cm är önskvärt beroende på hundras och tempo. Om hunden intar annan position än stå är maxbetyget 8. Om hunden agerar självständigt dvs springer direkt till apporten utan att bibehålla stå positionen och

invänta förarens kommando är maxbetyget 8. Om hunden apporterar men inte hoppar hindret är maxbetyg 5 (om momentet i övrigt utförs korrekt). Om hunden vänder tillbaka före konerna/tunnan, måste den dirigeras om till konerna/tunnan. Detta medför betygsneddrag. Om hunden inte rundar konerna/tunnan underkänns momentet. Om hunden inte stannar alls blir momentet underkänt. Om hunden hoppar över hindret på väg till konerna/tunnan, underkänns momentet.

Om hunden rör vid eller välter kon/tunna ges 1-3 betygsenheters avdrag, beroende på kraften/intensiteten vid kollisionen. Om hunden stöter till kon/koner ges 2-3 betygsenheters neddrag. Om hunden springer mellan konerna ges 3 betygsenheters neddrag.

För bedömning av om hunden tappar apportboken, eller tuggar/biter på apportboken, se de generella anvisningarna för bedömning av moment.

Moment 2.9 Platsliggning i grupp i 2 minuter. Förare inom synhåll (Koeff 2)

Kommandon: ”ligg”, ”stanna kvar”, ”sitt”

Utförande: Momentet börjar när alla förare i gruppen står på rad med ca 5 meters mellanrum med sina hundar i utgångsposition och tävlingsledaren meddelar ”momentet börjar”. Momentet slutar när förarna har återvänt till sina hundar och alla hundar har intagit utgångsposition och tävlingsledaren kommenderar ”momentet slut”.

Hundarna ska ha halsband vid gruppmomentet och fästinghalsband är utöver det vanliga halsbandet tillåtet.

Nedläggningskommandot från utgångsposition utförs en och en. Hundarna ska kommenderas att lägga sig från vänster till höger och att sätta sig upp från höger till vänster så att den som först lägger sig ner är den som sist sätter sig upp. Tävlingsledaren instruerar när förarna ska ge sitt kommando.

Förarna lämnar sina hundar och går ca 15 meter, stannar och vänder sig mot hundarna.

Hundarna förblir liggande och utsätts för störningar, t.ex. en person som går mellan hundarna. När två minuter har passerat instrueras förarna att gå tillbaka mot hundarna, passera sin hund på ca 0,5 meters avstånd, och stanna ca 3 meter bakom sin hund.

Därefter instrueras förarna att gå fram och ställa sig bredvid sina hundar och, en i taget, kommendera sin hund till utgångsposition.

Förarna bör påminnas om att inte ge för högljudda kommandon. Detta kan påverka andra hundar och kommer att resultera i kraftigt betygsneddrag. Det bör vara minst 3 hundar i gruppen men inte fler än 4, se även punkt 18 under ”Särskilda regler för lydnadstävling”.

Bedömning: Hund som inte vill ligga (två kommandon), står, eller sitter när förarna intagit sina positioner på avstånd från hundarna, eller kryper mer än sin egen kropps- längd, eller ligger på rygg, underkänns i momentet. Om hunden sitter eller står när två-minuters-perioden är över men när förarna redan ställt upp på en linje bakom hundarna är maxbetyget 5. Om hunden dessutom rör sig/förflyttar sig, underkänns momentet.

Alla förflyttningar ger betygsneddrag. Om hunden skäller 1–2 ggr ger det 1–2 betygsenheters neddrag; om hunden skäller under större delen av momentet underkänns momentet. Rastlöshet, såsom att flytta vikt från en sida till den andra, ger betygsneddrag. Hunden får röra på huvudet och se sig omkring, och den får visa intresse om det uppstår en störning eller ett ljud i eller utanför lydnadsringen. Detta ska dock inte ge intryck av att vara orsakat av rastlöshet eller oro. Om en hund ställer sig upp och går så nära en annan hund att det finns risk för kraftig störning eller slagsmål, ska momentet avbrytas och sedan återupptas för alla hundar utom för den som orsakade störningen.

Om hunden agerar (lägger sig eller sätter sig) före förarens kommando (till exempel när föraren bredvid ger ”ligg”- eller ”sitt”-kommando) är maxbetyget 8.

Om hunden har agerat för tidigt (nedläggande eller uppsättande) ska den förbli i den positionen (liggandes eller sittandes). Om den kommenderas att sitta upp för att sedan beordras till liggande igen i början av momentet så underkänns momentet. Om hunden självständigt sätter sig upp och sedan lägger sig igen är maxbetyget 5.

Om hunden ligger på sidan eller inte sätter sig upp på första kommandot är maxbetyget 7.

Moment 2.10 Helhetsintryck (Koeff 2)

Bedömning: Vid bedömning av helhetsintrycket är hundens villighet att arbeta och följa kommandon grundläggande aspekter. Noggrannhet och precision är viktiga, såväl som naturliga rörelser hos både förare och hund. För att få ett högt betyg måste förare och hund arbeta bra som ett team, visa ömsesidig uppskattning av att jobba ihop och god sportsmannaanda. Det som sker under och mellan momenten påverkar betyget för helhetsintrycket.

Om hunden inte är under kontroll och lämnar föraren under eller mellan moment men stannar i ringen underkänns momentet ”Helhetsintryck”. Om hunden utträttar naturbehov i ringen, diskvalificeras den.

Hinder

Täckt hopphinder för moment 6 i startklass samt moment 9 i klass 1 & 2, ~~och moment 8 i klass 3~~. Maxhöjden är 50 cm för startklass, klass 1 och ~~70 cm för~~ klass 2 & 3. Hinderstolparna bör vara cirka 1 meter höga. Hinderfötterna ska vara konstruerade så att hindret står stabilt, minst 50–70 cm långa beroende på designen på hindret. Bredden är 100 cm. Det ska finnas en bräda som är 5 cm.

